

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020

LĘBORK, SIERPIEŃ 2020

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY.....	4
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY.....	5
1.3. METODYKA OPRACOWANIA PROGNOZY.....	7
2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTU STRATEGII ORAZ POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9
2.1. OGÓLNA ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	9
2.2. CELE REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020.....	10
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	11
2.3.1. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI.....	11
2.3.2. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI REGIONALNYMI.....	15
2.3.3. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI LOKALNYMI.....	18
3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	19
4. OPIS ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA LĘBORKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	26
4.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	26
4.2. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.....	27
4.3. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	29
4.4. STAN ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	31
4.5. JAKOŚĆ GLEB.....	34
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	34
6. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWAŃ BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, WTÓRNYCH, SKUMULOWANYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH, ŚREDNIOTERMINOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH, STAŁYCH I CHWILOWYCH ORAZ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH.....	40
6.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000.....	42
6.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNĘ I FLORE.....	42
6.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI.....	45
6.4. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ WODY.....	46
6.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ POWIETRZA.....	46
6.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	47
6.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	47
6.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT.....	47
6.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE.....	48
6.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI.....	48

6.11. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE.....	49
6.12. ODDZIAŁYWANIE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY.....	49
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	60
8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII.....	64
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII.....	66
10. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	68
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	70
12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI I BRAKÓW W MATERIAŁACH, UTRUDNIAJĄCYCH OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	70
12. STRESZCZENIE.....	71

Spis tabel

Tabela 1. Cele strategiczne rozwoju Miasta Lęborka wraz z określonymi celami operacyjnymi.....	10
Tabela 2. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie krajowym.....	11
Tabela 3. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie regionalnym.....	16
Tabela 4. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie lokalnym.....	18
Tabela 5. Powiązanie celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z 7 EAP (Wspólnotowym Programem Działań w zakresie środowiska naturalnego).....	22
Tabela 6. Wyniki pomiarów równoważnego poziomu dźwięku na terenie Lęborka....	30
Tabela 7. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących lokale narażone na hałas oceniony wskaźnikiem LDWN.....	30
Tabela 8. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących lokale narażone na hałas oceniony wskaźnikiem LN.....	31
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Lęborka.....	32
Tabela 10. Analiza oddziaływania celów Strategii na poszczególne komponenty środowiska.....	51
Tabela 11. Proponowane działania zapobiegające lub ograniczające negatywne oddziaływania.....	60

1. WPROWADZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 (zwana dalej Prognozą) została opracowana w celu przedstawienia jej wraz z projektem Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 do konsultacji społecznych oraz przeprowadzenia procedury opiniowania przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska i państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Sporządzenie niniejszej Prognozy stanowi jeden z etapów postępowania w sprawie tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś), mającego na celu analizę i ocenę oddziaływania na środowisko typów projektów zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020.

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), zwanej dalej ustawą, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Polskie podstawy prawne dla przeprowadzania postępowania w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zawarte w ustawie są zgodne z prawodawstwem Unii Europejskiej:

- Dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko tzw. Dyrektywa SEA (Strategic Environmental Assessment), art. 3 ust. 1 *postępowanie w sprawie ooś będzie przeprowadzane dla opracowań, których uchwalenie, bądź przyjęcie może mieć znaczące skutki dla środowiska;*
- Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywa Ptasia;
- Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Dokumentem w rozumieniu ustawy jest projekt Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 (zwany dalej Strategią), którego zawartość jest przedmiotem niniejszej oceny.

Przeprowadzenie postępowania i opracowanie Prognozy jest obligatoryjne przede wszystkim ze względu na treść, ale także na konsekwencje realizacji kierunkowych postanowień Strategii. Niektóre z przedsięwzięć inwestycyjnych służących osiągnięciu przyjętych celów, mogą być zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej Strategii przed jego ostatecznym zatwierdzeniem i przyjęciem.

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Podstawowym celem prognozy jest ocena skutków oddziaływania na środowisko proponowanych celów i działań zawartych w projekcie Strategii oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi.

Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Każde zaproponowane działanie powinno zostać przeanalizowane pod kątem jego wpływu na środowisko, traktowanego jako system połączonych ze sobą elementów. Należy przeprowadzić dokładną analizę skutków realizacji proponowanych działań, tak aby wykluczyć potencjalne negatywne skutki oddziaływania inwestycji i zmian w środowisku oraz wskazać, jakie postępowanie doprowadzi w efekcie końcowym do osiągnięcia poprawy stanu środowiska Miasta Lęborka i pozwoli dążyć do zrównoważonego rozwoju. Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Strategii jest de facto analizą skutków realizacji działań, jakie zostały zaproponowane dla Miasta Lęborka w zakresie polityki rozwoju.

Niniejszy dokument wskazuje na możliwe negatywne skutki oraz formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania i/lub ich minimalizacji. Ponadto stanowi element wspierający proces decyzyjny i procedurę konsultacji społecznych dotyczących uchwalenia Strategii.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy organ opracowujący projekt ww. dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Przedmiotowa Prognoza sporządzona została zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 51 ust. 2 ustawy.

Niniejsza Prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami ;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Ponadto Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedmiotowa Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 ustawy organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami, tj. z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zakres Prognozy został uzgodniony przez ww. organy pismami:

1. RDOŚ-Gd-WOO.411.22.2014.IBA.2 z dnia 23.02.2014r. – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku;

2. SE.NS-80.9022.490.444.2014.Kmzp z dnia 03.12.2014r. – Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W opinii obu ww. organów zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.

Zakres przestrzenny Prognozy dla projektu Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 jest ograniczony do granic administracyjnych Miasta Lęborka.

Ze względu na swój charakter projekt Strategii opisuje poszczególne założenia w sposób ogólny, poruszając szerokie spektrum zagadnień i obszarów związanych z rozwojem Lęborka. Sytuacja ta determinuje poziom szczegółowości sporządzonej Prognozy oddziaływania na środowisko.

1.3. METODYKA OPRACOWANIA PROGNOZY

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko było wynikiem analizy treści projektu Strategii Rozwoju Miasta Lęborka i oceny jaki będzie wpływ na środowisko realizacji określonych w niej kierunków działań. W prognozie uwzględniono m.in. wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, siedliska przyrodnicze, obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000, zdrowie ludzi, krajobraz, zabytki etc. Podczas prac nad prognozą przyjęto, że wszystkie realizowane w ramach kierunków działań przedsięwzięcia inwestycyjne będą spełniały wszelkie określone obowiązującym prawem wymagania i będą zastosowane najnowsze technologie i techniki. Posłużono się metodą opisową polegającą na charakterystyce zasobów i stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń oraz metodą analityczną, która polegała na analizie oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska proponowanych celów w kontekście lokalnych uwarunkowań i specyfiki przyrodniczej analizowanego terenu.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób działania ujęte w Strategii mogą oddziaływać na środowisko. W pierwszej części przeprowadzona została analiza czy i w jakim zakresie zapisy ujęte w Strategii będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych powiązanych z niniejszą Strategią, sporządzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Następnie na podstawie dokonanej oceny stanu środowiska zdefiniowano główne problemy w zakresie ochrony środowiska. Określono też wnioski w kontekście braku realizacji Strategii. W drugiej części dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych projektów. Na tym etapie posłużono się macierzą relacyjną elementów środowiska i przyjętych projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii, przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie na środowisko. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi opisywano za pomocą określonych symboli (rozdz. 6.2.12), które są zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia, i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Kolejnym etapem sporządzenia Strategii było przedstawienie rozwiązań mających na celu

zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii. Następnie przedstawiono metody monitoringu realizacji Strategii oraz sporządzono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano dostępne dane pochodzące z administracji samorządowej oraz z innych jednostek i podmiotów działających na tym terenie. Przy przeprowadzaniu analizy korzystano także z danych gromadzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, danych statystycznych GUS, dostępnej literatury i opracowań oraz ustaleń własnych.

Prognoza powstała również w oparciu o inne dokumenty, których treść wspomogła przygotowanie krytycznej oceny projektu Strategii:

- Prognozę oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019
- Prognozę oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030;
- Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Lębork;
- Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych;
- Prognozę oddziaływania na środowisko Programu Małej Retencji dla Województwa Pomorskiego do roku 2015;
- Prognozę oddziaływania na środowisko Regionalnej strategii energetyki ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych;
- Prognozę oddziaływania na środowisko programu rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w Województwie Pomorskim do roku 2025;
- Prognozę oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2012-2015;
- Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego;
- Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018;
- Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTU STRATEGII ORAZ POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. OGÓLNA ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Strategia Miasta Lęborka wyznacza cele i kierunki rozwoju Miasta Lęborka na lata 2013-2020. Dokument ten obejmuje jedynie te zagadnienia, na które Samorząd Miasta Lęborka ma realny wpływ, ustanawiając jednocześnie zobowiązania do określanych działań i efektów. Aby nadać dokumentowi większą operacyjność przyjęto 3 cele strategiczne: Nowoczesna gospodarka, Aktywne Społeczeństwo, Atrakcyjna przestrzeń, do których odwołują się przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania.

Kierunki działania zostały wyłonione poprzez opracowanie analizy SWOT określającej mocne i słabe strony Miasta i Gminy, szanse i zagrożenia, a także uwzględniające opinię mieszkańców wyrażoną w ankietach ewaluacyjnych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej.

Omawiany dokument jest długookresowym planem rozwoju, zawierającym syntetyczny opis uwarunkowań i kierunków rozwoju obszaru oraz celów strategicznych i kierunków działań, służących ich osiągnięciu.

W projekcie Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 przedstawione zostały następujące zagadnienia:

- *PODSUMOWANIE REALIZACJI STRATEGII MIASTA LĘBORKA NA LATA 2004-2012*

W tym rozdziale znajduje się synteza realizacji poprzedniej Strategii. Ogólnie opisano jej cele i priorytety.

- *STAN WYJŚCIOWY NA 01.01.2013 r.*

Tą część poświęcono charakterystyce miasta opisując m.in. jego położenie, uwarunkowania środowiskowe i infrastrukturalne, zasoby naturalne, rynek pracy, strukturę zatrudnienia, ludność, instytucje oświatowe i zdrowotne oraz bezpieczeństwo publiczne. Przedstawiono także charakterystykę obszaru problemowego przeznaczonego do rewitalizacji.

- *ANALIZA SWOT*

Analiza słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń miasta Lęborka opracowano na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, ewaluacji Strategii Miasta Lęborka na lata 2004-2012 oraz badania ankietowego mieszkańców miasta Lęborka.

- *PRIORYTETY*

Cały obszar społeczno-gospodarczy podzielono na umowne trzy obszary: nowoczesną gospodarkę, aktywne społeczeństwo, atrakcyjną przestrzeń. Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele operacyjne niezbędne, bez których dany obszar życia społeczno-

gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju. Na podstawie takich zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego. Wskazano przedsięwzięcia priorytetowe, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze oraz podmioty zaangażowane i odpowiedzialne za ich wykonanie.

• SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

W tym rozdziale opisano podmioty zaangażowane w realizację strategii, narzędzia jej realizacji oraz możliwe źródła finansowania w perspektywie finansowej 2014-2020. Ostatnim elementem tego rozdziału jest wskazanie sposobów monitorowania strategii z uwzględnieniem zadań, podmiotów odpowiedzialnych oraz terminów.

2.2. CELE REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020 będzie realizowana poprzez 3 cele strategiczne:

Cel strategiczny I. Nowoczesna Gospodarka

Cel strategiczny II. Aktywne Społeczeństwo

Cel strategiczny III. Atrakcyjna Przestrzeń

Tabela 1 przedstawia cele operacyjne dla poszczególnych celów strategicznych.

Tabela 1. Cele strategiczne rozwoju Miasta Lęborka wraz z określonymi celami operacyjnymi

Cele strategiczne		Cele operacyjne	
I.	Nowoczesna gospodarka	1.1.	Wzrost przedsiębiorczości
		1.2.	Wykwalifikowane kadry
		1.3.	Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta
II.	Aktywne społeczeństwo	2.1.	Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka
		2.2.	Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego
		2.3.	Społeczna rewitalizacja
III.	Atrakcyjna przestrzeń	3.1.	Sprawny system transportowy
		3.2.	Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
		3.3.	Efektywne zarządzanie środowiskiem

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020

2.3. POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia wskazuje priorytetowe obszary działań, wyrażone poprzez cele strategiczne i priorytety – kierunki działań. Kluczowe jest, aby dokument ten stworzył realne ramy do rozwoju miasta Lębork. Cele i działania priorytetowe powinny dotyczyć istotnych obszarów działań i nie być wyłącznie odzwierciedleniem wymogów formalnych. Analiza celów Strategii wykazała spójność i brak istotnych rozbieżności z celami większości przeanalizowanych dokumentów krajowych przekrojowych i sektorowych.

W projekcie Strategii nie wykazano jej powiązań z innymi dokumentami o charakterze strategicznym. Autorzy Strategii przywołują jedynie Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka przyjęty Uchwałą L-427/2009 z dnia 30.12.2009r. w kontekście definiowania obszarów problemowych w mieście.

Należy jednak uznać, że Strategia została opracowana w oparciu o analogiczne dokumenty wyższego szczebla oraz o inne dokumenty istotne z punktu widzenia realizacji spójnej polityki zrównoważonego rozwoju w gminie.

Dla wykazania zakresu zgodności z dokumentami wyższego szczebla w niniejszej prognozie, w zestawieniach tabelarycznych, wykonano zestawienie celów Strategii z celami określonymi w poszczególnych dokumentach strategicznych w podziale na poziom krajowy, regionalny i lokalny.

2.3.1. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI KRAJOWYMI

Założenia dokumentów na szczeblu krajowym zestawiono z celami Strategii i przeanalizowano je pod kątem aspektów środowiskowych oraz zrównoważonego rozwoju. *Tabela 2* przedstawia wyniki tej oceny.

Tabela 2. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie krajowym

Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Trzy cele główne	C I	C II	C III
CEL 1. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA: 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.			X
CEL 2. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ: 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii, 2.2. Poprawa efektywności energetycznej, 2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców Energetycznych, 2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym			X

przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej, 2.5. Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy, 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich, 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne.			
CEL 3. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA: 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne, 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki, 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych, 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.			X
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cel	C I	C II	C III
Dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami - zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią: zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku (czyli wykorzystanie odpadów), unieszkodliwienie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.			X
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2010	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
cel	C I	C II	C III
Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.			X
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo	C I	C II	C III
Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem		X	
Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe	X	X	
Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela		X	
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka	C I	C II	C III
Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej	X		
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki	X		
Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki	X		
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego		X	
Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych			
Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko			X
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu			X
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna	C I	C II	C III
Cel III.1. Integracja społeczna		X	
Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych	X	X	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	X		
Polityka Energetyczna Polski	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Brak jasno zdefiniowanego celu głównego. Podstawowe kierunki:	C I	C II	C III
Poprawa efektywności energetycznej,			X
Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,			X
Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,			
Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,			X
Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,	X		X
Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	X		X
Strategia Rozwoju Transportu do 2020 (z perspektywą do 2030)	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cel główny: zwiększenie dostępności transportowej, poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Cele strategiczne:	C I	C II	C III
Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego			X
Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych			X
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	C I	C II	C III
Cel 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”)	X		
Cel2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)		X	
Cel 3: Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)	X		
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele:	C I	C II	C III
Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	X		
Cel2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy		X	
Cel3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców			X
Cel 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki			
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele szczegółowe:	C I	C II	C III

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia	X	X	
Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych		X	
Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		X	
Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej		X	
Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli		X	
Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele rozwoju:	C I	C II	C III
Cel 1: Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.	X		
Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.			
Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.			X
Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.			X
Cel 5: Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.			X
Cel 6: Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	X		X
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cel główny: Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno- gospodarczym Polski	C I	C II	C III
Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji	X	X	
Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne		X	
Cel szczegółowy 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy		X	
Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	X	X	
Polityka Ekologiczna Państwa	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele	C I	C II	C III
Rozwój badań i postęp techniczny			
Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym			X
Ochrona przyrody			X
Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi			X
Ochrona powierzchni ziemi			X

Gospodarowanie zasobami geologicznymi			X
Jakość powietrza			X
Ochrona wód			X
Gospodarka odpadami			X
Inne dokumenty	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa Cel główny: Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa dla zrównoważonego rozwoju kraju			
Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020 Cel główny Narodowej Strategii Rozwoju Kultury to: Zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.		X	
Strategia Rozwoju Sportu do roku 2015 Cel główny: Aktywne i sprawne społeczeństwo. Trzy główne priorytety: I: popularyzacja sportu dla wszystkich; II: wzrost poziomu wyników sportowych, III: rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.	X	X	
Strategia Gospodarki Wodnej (do 2020 roku) Cel główny: określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami.			X
Program Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) Cel nadrzędny PWP: Zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych.			X

Źródło: opracowanie własne

X – cele Strategii zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych
puste pole – brak odniesienia

W wyniku powyższej analizy stwierdzono dużą zgodność celów dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym z celami Strategii w zakresie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

2.3.2. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI REGIONALNYMI

Na potrzeby prognozy analizie zgodności poddano również dokumenty na poziomie regionalnym, odnoszące się do środowiska i zrównoważonego rozwoju. Wyniki analizy zaprezentowano w Tabeli 3.

Tabela 3. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele rozwoju:	C I	C II	C III
Konkurencyjność:			
Lepsze warunki dla przedsiębiorczości i innowacji.	X		
Wysoki poziom edukacji i nauki.		X	
Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne.	X		
Efektywna sfera społeczna.		X	
Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym, głównie bałtyckim.			
Spójność:			
Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej.	X	X	
Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo.		X	
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.		X	
Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia.		X	
Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych.	X		
Dostępność:			
Efektywny i bezpieczny system transportowy.			X
Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej.			X
Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych.		X	
Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego.			X
Regionalne Programy Strategiczne	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
RPS w zakresie energetyki i środowiska Ekoefektywne Pomorze			X
RPS w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorski Port Kreatywności	X		
RPS w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej Pomorska Podróż	X		
RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej Aktywni Pomorzanie		X	
RPS w zakresie ochrony zdrowia Zdrowie dla Pomorzan		X	
RPS w zakresie transportu Mobilne Pomorze			X
Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele strategiczne:	C I	C II	C III
<i>Cel strategiczny 1: Właściwie funkcjonująca rodzina</i>		X	
<i>Cel strategiczny 2: Integrująca rola polityki społecznej</i>		X	

<i>Cel strategiczny 3: Aktywni Seniorzy</i>		X	
<i>Cel strategiczny 4: Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych</i>		X	
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
Cele główne zagospodarowania przestrzennego województwa – kształtowanie struktur przestrzennych, umożliwiające: 1. Powiązanie z europejskim, w tym bałtyckim systemem gospodarki przestrzennej. 2. Wzrost konkurencyjności Pomorza i efektywności gospodarowania w przestrzeni. 3. Osiągnięcie jakości życia (standardu cywilizacyjnego) mieszkańców zachodniej części Europy Bałtyckiej. 4. Zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktury i wartości. 5. Podwyższenie walorów obronnych i odporności na skutki awarii i klęsk żywiołowych.	X		X
Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
I. Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, II. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, III. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, IV. Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i zasobów naturalnych.			X
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
Cele średniookresowe: - utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.); - znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska; - rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów, - eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów; - pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji; - takie zorganizowanie systemu preselekcji, sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50 % w stosunku do odpadów wytworzonych; - sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko. - utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB; - zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska; - zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów; - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.			X

Źródło: opracowanie własne

X – cele Strategii zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych
 puste pole – brak odniesienia

2.3.3. ANALIZA SPÓJNOŚCI Z DOKUMENTAMI LOKALNYMI

Dokonano również analizy spójności celów Strategii z założeniami dokumentów na szczeblu lokalnym. Wyniki oceny przedstawia *Tabela 4*.

Tabela 4. Spójność celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z dokumentami o charakterze strategicznym na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele strategiczne:	C I	C II	C III
I Konkurencyjna Gospodarka			
1.1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionu	X	X	
1.2. Rozwój szkolnictwa zawodowego	X		
1.3. Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	X		
II Spójne Społeczeństwo			
2.1. Przeciwdziałanie nierównościom społecznym		X	
2.2. Sprawny system usług zdrowotnych		X	
2.3. Aktywizacja lokalnego rynku pracy		X	
2.4. Sprawny system usług administracyjnych	X		
III Zrównoważona Przestrzeń			
3.1. Komplementarny system transportu			X
3.2. Efektywność energetyczna - odnawialne źródła energii			X
3.3. Atrakcyjna przestrzeń i rozwój infrastruktury technicznej			X
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego za lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Cele systemowe	C I	C II	C III
Utrzymanie i rozwój walorów przyrodniczych powiatu	X		
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody			X
Poprawa i utrzymanie wymaganej jakości powietrza atmosferycznego. Ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych			X
Ochrona przed hałasem			X
Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym			X
Ochrona powierzchni ziemi i surowców mineralnych			X
Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju			X

Kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa		X	X
Program Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
Priorytety	C I	C II	C III
Priorytet I – Ochrona wód, gleb i powietrza w celu minimalizacji zagrożeń dla życia i zdrowia człowieka			X
Priorytet II – Optymalizacja w wykorzystaniu zasobów naturalnych i energii			X
Priorytet III – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego miasta wraz z racjonalnym użytkowaniem zasobów środowiska			X
Priorytet IV – Aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz środowiska i rozwój edukacji ekologicznej		X	X
Inne dokumenty	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		
	C I	C II	C III
Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030			X
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Lębork			X
Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka	X	X	X
Zintegrowany Plan Zrównoważonego Rozwoju Miasta Lęborka na lata 2014-2015 – Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka	X		X

Źródło: opracowanie własne

X – cele Strategii zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych
puste pole – brak odniesienia

3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele polityki UE z zakresu środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) jako:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Art. 191 ust. 2 TFUE określa następujące zasady, na jakich opiera się polityka UE w dziedzinie środowiska:

- zasada przezorności (ostrożności),
- zasada wysokiego poziomu ochrony,
- zasada „zanieczyszczający płaci”,
- zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji),
- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła.

Ponadto z art. 11 TFUE wynika zasada integracji wymagań środowiskowych przy ustalaniu i realizacji innych polityk i działań UE. Tego rodzaju podejście ma w szczególności służyć zrównoważonemu rozwojowi.

Zasada przezorności (ostrożności)

Zasada przezorności zobowiązuje instytucje lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko.

Zasada wysokiego poziomu ochrony

Zgodnie z art. 191 ust 2 TFUE, *polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii*. Podobnie art. 114 TFUE, który stanowi podstawę prawną dla przyjmowania regulacji harmonizujących rynek wewnętrzny, zobowiązuje Komisję do zapewnienia w przedkładanych projektach aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska wysokiego poziomu ochrony.

Zasada „zanieczyszczający płaci”

Zasada zanieczyszczający płaci oznacza, że sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji)

Zasada ta zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada prewencji znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska. Przykładem jej zastosowania są przepisy dotyczące oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz planów i programów.

Zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła

Zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła oznacza, że powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

Szczególne znaczenie dla realizacji celów ochrony środowiska w UE mają wieloletnie programy działań w zakresie środowiska naturalnego (EAP – Environment Action Programmes). Wyznaczają one kierunki, cele oraz priorytety i stanowią podstawę kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej. Obecnie obowiązuje **7. Program działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (7 EAP)**. Rolą 7. EAP jest zapewnienie, by w świetle problemów gospodarczych Unii Europejskiej i silnej konkurencji gospodarczej w wymiarze globalnym nie doszło do osłabienia efektywności działań na rzecz ochrony środowiska oraz aby uzgodnione dotychczas cele w zakresie ochrony środowiska do roku 2020, zarówno na poziomie unijnym jak też regionalnym oraz globalnym zostały osiągnięte.

7. EAP określa kompleksowe cele wraz z kierunkami działań do roku 2020 z perspektywą do roku 2050 w celu przekształcenia gospodarki Unii Europejskiej w gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i niskoemisyjną z uwzględnieniem ograniczeń zasobów naturalnych oraz kwestii ich ochrony, sprzyjającą włączeniu społecznemu, zapewniającą wzrost gospodarczy i rozwój, uwzględniającą zagrożenia dla zdrowia i dobrostanu człowieka, zapewniającą godne miejsca pracy, a także zmniejszającą istniejące nierówności społeczne.

Realizacja celów polityki środowiskowej odbywa się również w ramach innych polityk UE, takich jak polityka energetyczna, Wspólna Polityka Rolna, zdrowie, bezpieczeństwo żywności, polityka transportowa.

Istotnym dokumentem kształtującym późniejsze założenia dotyczące ochrony środowiska jest **Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych** w sprawie zmian klimatu podpisana 9 maja 1992 r. Jest to umowa międzynarodowa, określająca założenia międzynarodowej współpracy dotyczącej ograniczenia emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia. Konwencja podpisana została podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju popularnie zwanej Szczytem Ziemi w 1992 w Rio de Janeiro.

Uzupełnieniem Ramowej Konwencji NZ jest Protokół z Kioto, sporządzony dnia 11 grudnia 1997 r. Na mocy postanowień protokołu kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązały się do redukcji do 2012 roku własnych emisji o wynegocjowane wartości zestawione w załączniku do protokołu dwutlenku węgla, metanu, tlenku azotu, HFC i PFC – gazów powodujących efekt cieplarniany. W przypadku niedoboru bądź nadwyżki emisji tych gazów, sygnatariusze umowy zobowiązali się do zaangażowania się w „wymianę handlową”, polegającą na odsprzedaży lub odkupieniu limitów od innych krajów. Protokół z Kioto jest prawnie wiążącym porozumieniem, w ramach którego kraje uprzemysłowione są zobligowane do redukcji ogólnej emisji gazów powodujących efekt cieplarniany o 5,2% do roku 2012 w porównaniu z rokiem 1990. Ważnym dla środowiska jest także dokument programowy **Agenda 21**, który przedstawia sposób opracowania i wdrażania programów zrównoważonego rozwoju w życie lokalne. Dokument ten został przyjęty na konferencji "Środowisko i Rozwój" z inicjatywy ONZ w 1992 roku na II Konferencji w Rio de Janeiro.

Tabela 5. Powiązanie celów Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 z 7 EAP (Wspólnotowym Programem Działań w zakresie środowiska naturalnego)

7 EAP(Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego)	Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020		Określenie zgodności
	Cele priorytetowe	Cel operacyjny	
Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii	III Atrakcyjna Przestrzeń	3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem	zgodność
	I Nowoczesna Gospodarka	1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	zgodność
Przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną	III Atrakcyjna Przestrzeń	3.1. Sprawny system transportowy	zgodność
		3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna	zgodność
Ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu	III Atrakcyjna Przestrzeń	3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna	zgodność
	II Aktywne Społeczeństwo	2.3. Wzrost efektywności systemu edukacji i zdrowia	zgodność
Maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa	Brak odniesienia w celach Strategii		
Doskonalenie bazy wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska	Brak odniesienia w celach Strategii		
Zapewnienie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz podjęcie kwestii ekologicznych efektów zewnętrznych	III Atrakcyjna Przestrzeń	3.1. Sprawny system transportowy	zgodność
		3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna	
		3.3. 3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem	
	I Nowoczesna Gospodarka	1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	zgodność częściowa
Lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki	Brak odniesienia w celach Strategii		
Wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii	I Nowoczesna Gospodarka	1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	zgodność częściowa
Zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.	Brak odniesienia w celach Strategii		

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym istotnym z punktu widzenia środowiska naturalnego dokumentem jest **Strategia Europa 2020**. Jej założeniem jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, badań naukowych, edukacji, ograniczenia ubóstwa oraz w zakresie klimatu i energii.

Głównym celem środowiskowym Strategii Europa 2020 jest:

- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30%;
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20%;
- zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%.

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020 odnosi się do tych założeń. W Strategii zdefiniowano III Cel strategiczny: *Atrakcyjna Przestrzeń*, który zawiera w sobie plany inwestycyjne dotyczące gospodarki niskoemisyjnej, zgodnie z trendami rozwojowymi wyznaczanymi przez Unię Europejską. W priorytetach 3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna oraz 3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem zaplanowano jako priorytetowe przedsięwzięcia i inwestycje typu:

- Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą jako podstawowego źródła ciepła w systemie ciepłowniczym miasta Lęborka;
- Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń;
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej przy oczyszczalni ścieków przy ul. Pionierów;
- Wspieranie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Wspieranie wdrażania rozwiązań innowacyjnych w energetyce;
- Obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych;
- Obniżenie emisji w obiektach użyteczności publicznej;
- Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej;
- Inwentaryzacja emisji CO₂.

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP). Cele i kierunki działań PEP ujęto w 3 grupach tematycznych:

- Kierunki działań systemowych (uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym);
- Ochrona zasobów naturalnych (ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi);
- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (środowisko, a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku).

Polityka określa cele i zadania o charakterze systemowym ważne dla stworzenia warunków do wykonywania ochrony środowiska. Jako podstawowy warunek skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa wymienia respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Polityka wskazuje na potrzebę racjonalnego wykorzystywania surowców, materiałów, wody i energii oraz do coraz większego rozwoju energetyki odnawialnej. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe. Za istotną uznaje się również poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarowania odpadami.

Wśród celów średniookresowych do 2016 r. PEP, istotnych dla analizowanej Strategii można wymienić:

- *zachowanie bogatej różnorodności biologicznej wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną;*
- *racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;*
- *maksymalizacja oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem;*
- *rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami*

rozwoju zrównoważonego;

- *przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne;*
- *zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą;*
- *poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia;*
- *spełnienie norm narzuconych przez Dyrektywę CAFE, dotyczących pyłu drobnego o granulacji 10 mikrometrów (PM10) oraz 2,5 mikrometra (PM 2,5);*
- *przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych (w tym zawiera się budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa dla nich sieci kanalizacyjnych, realizacja programów działań na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków; wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe).*

Zapisy Strategii zasadniczo są spójne z zapisami obowiązującej Polityki Ekologicznej Państwa. Przy definiowaniu celów środowiskowych Strategii skupiono się głównie na palących problemach miasta: poprawie stanu powietrza, podniesieniu świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska (przyroda, gospodarka odpadami komunalnymi, powietrze, usuwanie wyrobów zawierających azbest itp.), zwiększeniu efektywności zagospodarowania odpadów komunalnych oraz zwiększeniu efektywności systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Największa zgodność występuje zatem w ramach III Celu Strategii, w celu operacyjnym 3.3. *Efektywne zarządzanie środowiskiem.*

Kolejnym istotnym dokumentem krajowym zawierającym kluczowe cele w zakresie gospodarowania odpadami jest **Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014).**

Istotne dla analizowanej Strategii są cele, które odnoszą się do gospodarowania odpadami komunalnymi:

- *zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych: w 2013 r. więcej niż 50%, w 2020 r. więcej niż 35%, wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w mieście w 1995 r.*

- *osiągnięcie w terminie do 31 grudnia 2020 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – w wysokości minimum 50 % wagowo.*
- *rozwój selektywnego zbierania odpadów: niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych oraz z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.*
- *wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów.*

Do kwestii związanych z gospodarką odpadami odnosi się III Cel strategiczny analizowanego dokumentu. W celu operacyjnym 3.3. *Efektywne zarządzanie środowiskiem* zdefiniowano jako działania priorytetowe: Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina”, rozwój systemu zagospodarowania odpadów, wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do zwiększenia świadomości mieszkańców odnośnie segregacji odpadów.

4. OPIS ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA LĘBORKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO¹

Na terenie województwa pomorskiego wydzielono 2 strefy, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza, z czego jedna z nich dotyczy miasta Lęborka: strefa pomorska.

Roczna ocena jakości powietrza jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012r., poz. 1031)) i w dyrektywach UE (2008/50/WE – CAFE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

W ocenach prowadzonych pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi uwzględnia się 12 substancji: dwutlenek siarki – SO₂, dwutlenek azotu – NO₂, tlenek węgla – CO, benzen – C₆H₆, ozon – O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów - Pb w PM₁₀, arsen - As w PM₁₀, kadm - Cd w PM₁₀, nikiel - Ni w PM₁₀, benzo(a)piren - BaP w pył PM₁₀.

Na terenie miasta znajduje się jedna stacja pomiarowa WIOŚ, zlokalizowana przy ulicy Malczewskiego, na której pomiar dokonywany jest automatycznie.

W roku 2014 na stacji nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla NO₂, SO₂, CO, benzenu (**klasa A**).

¹

Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie pomorskim. Raport za 2014 rok.

Wartości średnioroczne: NO_2 – $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, NO_x – $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$, SO_2 – $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ozon – $49 \mu\text{g}/\text{m}^3$, CO – $459 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Odnotowano natomiast niedotrzymanie standardów jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 (klasa C). Częstość przekroczeń stężenia średniodobowego dla tego zanieczyszczenia w 2014 roku wyniosła 45, przy dopuszczalnych 35 razach na rok. Maksymalne 24godzinne stężenie wyniosło $102 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

W 2014 r. wystąpiły także przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu (**klasa C**). Średnia roczna wartość zanieczyszczenia wyniosła $5 \text{ ng}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnej $1 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Problem benzo(a)pirenu występuje nieprzerwanie w Łęborku od 2012r. podobnie jak zanieczyszczenia pyłem zwieszonym. Zanieczyszczenia te są bardzo ściśle ze sobą powiązane. W jednym i w drugim przypadku główną przyczyną zanieczyszczania nimi powietrza jest spalanie paliw stałych (węgla, drewna) w paleniskach domowych, często przestarzałych podłączonych do niskich kominów, w których temperatura spalania jest zbyt mała, co prowadzi do niepełnego przebiegu procesu, powodując emisję sadzy oraz zawartych w niej chemicznych związków organicznych (m.in. benzo(a)pirenu). Wysokie stężenia benzo(a)pirenu, podobnie jak w przypadku pyłów, odnotowywane są w okresie grzewczym – latem poziomy ich spadać mogą w okolice zera.

W Łęborku spełnione są obowiązujące kryteria dotyczące poziomu docelowego ozonu O_3 dla ochrony zdrowia ludzi. Natomiast pozostają zagrożone (jak w poprzednich latach) poziomy celów długoterminowych ustalone do osiągnięcia na rok 2020. Dla ochrony zdrowia nie są dotrzymane obowiązujące standardy dla tej substancji.

Wyniki pomiarów metali w pyłach PM10 (ołów, kadm, nikiel, arsen) klasyfikują te zanieczyszczenia w **klasie A**.

4.2. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Miasto leży nad rzeką Łebą, w jej środkowym biegu, w całości w jej zlewni. Stany wody w rzece mają wyrównany charakter. W granicach miasta do Łeby uchodzą Okolica (łącząca się na terenie miasta ze Świnuchą) oraz Struga Kisewka. Na terenie miasta znajduje się ok. 25 ha wód powierzchniowych, w tym 13 ha to liczne rowy melioracyjne – przede wszystkim w jego części zachodniej i północno-zachodniej a także kilka sztucznych zbiorników wodnych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku prowadził w 2014 roku monitoring wód płynących województwa pomorskiego.

Badania realizowano zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2015”, według zapisów nowelizacji rozporządzenia MŚ z dnia 15 listopada 2011 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. Nr 258, poz.

1550). Jakość wód kontrolowana była na stanowiskach należących do sieci przekrojów monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, badawczego i obszarów chronionych. Na rzece Łebie w granicach administracyjnych Łęborka nie ma stanowiska pomiarowego. Najbliżej zlokalizowane punkty pomiarowe na rzece Łeba za Łęborkiem to jednolite części wód (JCWP):

- Łeba – Chocielewko/Miłoszewo PLRW20001947639
- Łeba – Łeba PLRW20002247699

Stan chemiczny rzeki w tych punktach pomiarowych oceniony został jako dobry. Stan/Potencjał ekologiczny rzeki został oceniony jako klasa II. Klasa elementów fizykochemicznych – II, klasa specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych - II.

Rzeka Łeba w badanych punktach spełnia wymagania dla JCWP płynących na obszarach ochrony siedlisk lub gatunków (Dolina Górnej Łeby (PLH220006)), dla których stan jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Ocena eutrofizacji komunalnej spełnienia wymogów dla obszaru chronionego: spełnia wymagania².

Jeśli chodzi o spełnienie warunków Ramowej Dyrektywy Wodnej wody rzeki Łeba na odcinku od Dębnicy do Pogorzeli (PLRW20001947639) są zagrożone nieosiągnięciem celów dyrektywy (ze względu na zanieczyszczenia punktowe oraz na zanieczyszczenia obszarowe w tym azotanowe). Wody rzeki Łeba na odcinku od jeziora Łebsko z Chełstem od wpływu do jez. Żarnowieckiego (PLRW20002247699) nie są zagrożone nieosiągnięciem celów dyrektywy³.

W procedurze przeprowadzania **badania wód podziemnych** jednostką bilansowania jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd), definiowana jako objętość wód w warstwach wodonośnych, które stanowią lub mogą stanowić źródło wody do spożycia znaczące w zaopatrzeniu ludności lub istotne dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Łębork leży na obszarze JCWPd nr 11, wody o zwierciadle swobodnym.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. (Dz. U. Nr 258, poz. 1550) w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, wyróżnia się trzy rodzaje monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych, tj. monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy. Zakres badań w ramach monitoringu diagnostycznego obejmuje elementy fizykochemiczne: ogólne: odczyn pH, temperatura, przewodność elektrolityczna właściwa, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny; nieorganiczne: jon amonowy, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, chlorki, chrom, cyjanki, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, wapń, wodorowęglany, żelazo. Badania wykonywane są co najmniej co 3 lata – dla wód

² Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim za rok 2014, WIOŚ

³ Raport dla Obszaru Dorzecza Wisły z realizacji art. 5 i 6, zał. II, III, IV Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE

podziemnych o zwierciadle swobodnym.

Badania monitoringowe prowadzone są w sieci pomiarowej liczącej około 1000 punktów (w tym: studnie wiercone, piezometry) na terenie kraju, spełniających kryteria zgodne z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Na terenie miasta Lębork znajduje się punkt pomiarowy nr 477.

Obszar JCWPd 11 obejmuje zlewnie Słupi, Łupawy i Łeby. Główne poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych. W obrębie obszaru JCWPd 11 znajduje się kilka głównych zbiorników wód podziemnych. Lębork zlokalizowany jest w granicach obszaru chronionego GZWP Nr 107. Przeważająca część miasta położona jest w granicach Obszaru Najwyższej Ochrony (ONO) zbiornika. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzono, że na wody podziemne JCWPd 11 nie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Stan wód podziemnych JCWPd 11:

- chemiczny – stan dobry
- ilościowy – stan dobry⁴.

4.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Klimat akustyczny środowiska w Lęborku kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny, a w szczególności drogowy. Hałas emitowany przez zakłady produkcyjne i usługowe ma charakter lokalny i stanowi uciążliwość również dla ludności mieszkającej bądź przebywającej w bliskości zakładu.

W ostatnich 4 latach WIOŚ nie prowadził pomiarów hałasu na terenie miasta Lęborka.

W 2013 roku na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku opracowano mapę akustyczną dla dróg wojewódzkich. Mapa została sporządzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), która to ustawa implementowała postanowienia Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Mapa akustyczna obejmuje odcinki dróg wojewódzkich na terenie województwa pomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie. Dla dróg obowiązują dopuszczalne wartości, które określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007r. Nr 120, poz. 826 z późn. zm.), w dniu 23 października 2012 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012r. poz. 1109). Mapa akustyczna spełnia wymogi znowelizowanego rozporządzenia.

Na terenie Lęborka pomiary prowadzono przy drodze wojewódzkiej 214 na dwóch

⁴ Raport – Ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2010 roku,

odcinkach:

- LĘBORK/SK. Z DK6 – LĘBORK/GR.M nr punktu pomiarowego 22517
- LĘBORK/GR.M – LEBORK/SK. Z DK6 nr punktu pomiarowego 22516

W wyniku przeprowadzonych pomiarów, stwierdzono występowanie rejonów o potencjalnym zagrożeniu hałasem.

Tabela 6. Wyniki pomiarów równoważnego poziomu dźwięku na terenie Lęborka

Nr drogi	Nazwa odcinka	Wysokość punktu pomiarowego [m]	Równoważny poziom dźwięku A (badania bezpośrednie)		Równoważny poziom dźwięku A (badania numeryczne)	
			LAeq,D [dB]	LAeq,N [dB]	LAeq,D [dB]	LAeq,N [dB]
214	LĘBORK /SK. Z DK6/-LĘBORK /GR.M./	4	64,3	56,9	66,6	55,2
214	LĘBORK/GR.M./- LĘBORK /SK. Z DK6/	4	67,3	60,9	69,4	59,2

Źródło: Wg map akustycznych dróg wojewódzkich, INSTYTUT TECHNIKI GÓRNICZEJ

Tabela 7. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących lokale narażone na hałas oceniony wskaźnikiem L_{DWN}

Nr drogi	Nazwa odcinka	Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_{DWN}					Liczba osób narażonych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_{DWN}				
		55 - 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB	55 - 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB
214	LĘBORK /SK. Z DK6/-LĘBORK /GR.M./	197	144	147	5	0	780	570	578	21	0
214	LĘBORK/GR.M./- LĘBORK /SK. Z DK6/	406	322	171	890	0	438	240	450	333	0

Źródło: Wg map akustycznych dróg wojewódzkich, INSTYTUT TECHNIKI GÓRNICZEJ

L_{DWN} - Długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej)

Tabela 8. Zestawienie liczby lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących lokale narażone na hałas oceniony wskaźnikiem L_N

Nr drogi	Nazwa odcinka	Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_N					Liczba osób narażonych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_N				
		55 - 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB	55 - 60 dB	60 – 65 dB	65 – 70 dB	70 – 75 dB	> 75 dB
214	LĘBORK /SK. Z DK6/- LĘBORK /GR.M./	143	129	0	0	0	562	510	0	0	0
214	LĘBORK/GR.M. /- LĘBORK /SK. Z DK6/	322	171	577	167	0	1831	760	2278	826	0

Źródło: Wg map akustycznych dróg wojewódzkich, INSTYTUT TECHNIKI GÓRNICZEJ

L_N - Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godziny 22.00 do godziny 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej)

4.4. STAN ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Na terenie Miasta Lęborka występują **obszary chronione** w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody:

- 20 pomników przyrody;
- Obszar chronionego krajobrazu „Fragment Pradoliny Łeby i Wzgórza Morenowe na Południe od Lęborka.

Pomniki przyrody

Tabela 9. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Lęborka

Lp.	Nazwa i opis pomnika przyrody	Lokalizacja pomnika oraz właśc. lub zarządca terenu	Pozycja w rejestrze
1	"Aleja Lipowa" - jednostronna aleja lip - 12 szt o obwodach pni od 210 do 280 cm	- obr. 3, dz. nr 337 , droga miejska, starodrzew przy pl. Piastowskim wzdłuż placu zabaw, wł. gminy, zarządca MZGK Lębork	1
2	"Starówka" - lipa srebrzysta o obwodzie pnia 280 cm	- obr.7, dz. nr 278 , deptak przy ul. Staromiejskiej 17, droga miejska; wł. gminy, zarządca MZGK	2
3	Buk czerwony "Piast" o obwodzie pnia 260 cm i wysokiej koronie	- obr. 3, dz. nr 347, "Mini park" przy al. Wolności 20-22, wł. gminy Lębork, zarządca MZGK	3
4	Lipa szerokolistna "Nad Łebą" o obw. pnia 270 cm, 2 konary	- obr. 3, dz. nr 347 , "Mini park" przy al. Wolności, skwer przy rzece Łebie, wł. gminy Lębork, zarządca MZGK	4
5	"Czwórka"- jesion wyniosły o 4 pniach o obw. pni : 210, 165, 110 i 105 cm	- obr. 3, dz. nr 347 , centrum "Mini parku" przy al. Wolności, wł. gminy, zarządca MZGK	5
6	"Starszak"- grab rozłożysty o 4 konarach, obwód pnia 260 cm	- obr. 3, dz. nr 381, zieleniec przy Przedszkolu nr 6, ul. Wyszyńskiego - wł. gminy, zarządca MZGK	6
7	"Bliźniaki" - 2 kasztanowce zwyczajne o obwodach pni 248 / 2 konary / i 252 cm / 3 konary /	- obr. 7, dz. nr 334, skwer przy pomniku Niepodległości przy ul. I AWP 2 od str. ul. Sienkiewicza, wł. gminy, zarządca MZGK	7
8	Klon srebrzysty "Mewa" o obwodzie pnia 305 cm i 2 rozłożystych konarach	- obr. 7, dz. nr 318/1, skwer Dworcowy od str. ul. 10 Marca 15 , wł. gminy, zarządca MZGK	8
9	Klon srebrzysty "Albatros" o obwodzie pnia 300 cm	- obr. 7, dz. nr 318/1, skwer Dworcowy- przy stawku od str. ul. Sienkiewicza, wł. gminy, zarządca MZGK	9
10	Lipa drobnolistna "Maja" o obwodzie pnia 300 cm i rozłożystych 3 konarach	- obr. 7, dz. nr 134/4, centrum parku miejskiego im. Michalskiego przy ul. 1 Maja, wł. gminy, zarządca MZGK	10
11	Dąb szypułkowy "Lech" o obwodzie pnia 290 cm i wysokiej koronie	- obr. 7, dz. nr 134/4, park miejski im. Michalskiego przy boisku, wł. gminy, zarządca MZGK	11
12	Dąb szypułkowy "Michał" o obwodzie pnia 345 cm i 3 rozłożystych konarach	- obr. 7, dz. nr 134/4, park miejski im. Michalskiego przy ul. 1 Maja w pobliżu przedszkola nr 1, wł. gminy, zarządca MZGK	12
13	Dąb szypułkowy "Mieszko" o zwartej koronie i obwodzie pnia 352 cm	- obr.7, dz. nr 134/4, centrum parku miejskiego im. Michalskiego /w po- bliżu kaplicy /, wł. gminy, zarządca MZGK	13
14	Dąb szypułkowy "Mikołaj" o wysokiej koronie i obwodzie pnia 310 cm	- obr. 7 , dz. nr 134/4, narożnik parku im. Michalskiego od str. I Armii WP / w pobliżu apteki /, wł. gminy, zarządca MZGK	14
15	Brzozy brodawkowate "Bliźniaczki", 2 szt o obwodzie pnia 200 cm i 215 cm, porośnięte bluszczem kwitnącym	- obr. 7 , dz. nr 33/13, wygródzenie ogrodowe przy budynku mieszkalnym WM przy ul. 1 Maja 1, wł. gminy, zarządca MZGK	15
	Wierzby białe "Wodniczki" - 2 szt o	- obr. 8, dz. nr 68/5 , zieleniec za ul.	

16	obwodach pni 350 i 400m	Przymurną nad rz. Łebą / w pobliżu piekarni / , wł. gminy, zarządca MZGK	16
17	Lipa drobnolistna "Na skarpie" - obwód pnia 330 cm, pień rozgałęzia się na dwa konary	- obr. 8, dz. nr 89, nieużytek przy ul. Kossaka - Paderewskiego, u podnóża skarpy, własność gminy, zarządca MZGK	17
18	Buk pospolity "Bizon" o wysokim pniu /ok. 7m / i obwodzie 333 cm	- obr. 8, dz. nr 148/1, park Chrobrego przy ul. Gdańskiej 35 /przy PUP-ie/ wł. gminy, zarządca MZGK	18
19	"Para"-dwa drzewa obok siebie , w tym : buk zw. o obwodzie 340 cm / 2 konary / i brzoza brodawkowata o obw. pnia 232 cm	- obr. 8, dz. nr 148/1, narożnik parku Chrobrego i ul. Przyzamyce, wł. gminy, zarządca MZGK	19
20	"Buki Chrobrego"- grupa 6szt buków zw. tworząca trójkąt , w tym : 3 w szeregu / 292, 245, 310cm / , 2 zrośnięte /200 i 255 cm / oraz 1 pojed. / 280cm ze skazą /	- obr. 8, dz. nr 148/1, skrzyżowanie alejek spacerowych u podnóża skarpy przy SUW w parku im. Chrobrego /obok LOK-u / , wł. gminy, zarządca MZGK	20

Źródło: Załącznik do Uchwały nr XXVI-232/2004 Rady Miejskiej w Łęborku z dnia 3 września 2004 r. w sprawie uznania niektórych drzew za pomniki przyrody w obrębie miasta Łęborka

OChK „Fragment Pradoliny Łeby i Wzgórza Morenowe na Południe od Łęborka”⁵

Obszar Chronionego Krajobrazu Fragment Pradoliny Łeby ze Wzgórzami Morenowymi na Południe od Łęborka o powierzchni 16 731 ha położony jest w mezoregionach Pradolina Łeby-Redy i Pojezierze Kaszubskie. W większości jest to obszar pagórkowaty położony w zasięgu zlodowacenia Bałtyckiego fazy pomorskiej. Stąd też charakteryzuje się wyraźną rzeźbą młodoglacjalną z licznymi jeziorami w zagłębieniach terenu. Urozmaicenie krajobrazu podkreśla szeroka pradolina Łeby na północy oraz przełomy rzek płynących z południa. Wzgórza morenowe porośnięte są lasami o urozmaiconym składzie gatunkowym i zróżnicowanej strukturze wiekowej. Gatunkami lasotwórczymi są tu sosna, buk, dąb, świerk oraz olsza i brzoza. Wartość krajoznawczą obszaru podnosi miasto Łębork. Stanowi ono cenny zespół zabytkowy jako średniowieczna twierdza miejska ze znacznymi pozostałościami gotyckich fortyfikacji oraz innymi zabytkami architektury sakralnej (kościół św. Jakuba) i świeckiej (zamek krzyżacki i młyn). W zach. części obszaru usytuowany jest rezerwat Grodzisko Runowo w którym wczesnośredniowieczne dobrze zachowane grodzisko słowiańskie jest porośnięte starodrzewiem bukowo-dębowym.

Lasy i roślinność na terenie miasta⁶

Na terenie miasta Łębork występują charakterystyczne zbiorowiska roślinne: łęg olszowy, zarośla wierzbowe z wierzbą szarą i wierzbą pięciopęcikową, płaty grądu pomorskiego (las bukowo- dębowo- grabowy), kwaśna buczyna pomorska, lasy bukowo-dębowe, bory mieszane⁷.

Ogólna powierzchnia gruntów leśnych znajdujących się w granicach miasta Łęborka

⁵ Na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, Standardowy Formularz Danych OChK

⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS, 2014

⁷ Program ochrony środowiska dla Miasta Łębork na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

według stanu na 31.12.2014 r. wynosi 337,40 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 17,7%.

grunty leśne publiczne ogółem – 336,92 ha

grunty leśne publiczne Skarbu Państwa – 317,82 ha

grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych - 317,82 ha

grunty leśne prywatne – 0,48 ha

Powierzchnia lasów:

lasy ogółem - 316,78 ha

lasy publiczne ogółem – 316,30 ha

lasy publiczne Skarbu Państwa – 300,10 ha

lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – 300,10 ha

lasy publiczne gminne – 16,20 ha

lasy prywatne ogółem - 0,48 ha.

Lasy pełnią istotną funkcję w ochronie bioróżnorodności, będąc siedliskiem życia wielu gatunków roślin i zwierząt. Lasy w granicach administracyjnych miasta są w zarządzie Nadleśnictwa Lębork i są wyłączone z produkcji leśnej, służą do celów rekreacyjnych mieszkańców.

4.5. JAKOŚĆ GLEB

Na terenie Lęborka dominują gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej (48,3% użytków rolnych). Gleby klasy V i słabsze zajmują 37,1 % użytkowanych rolniczo gleb. 14,6 % gruntów rolnych posiada gleby dobre zaliczane do III klasy bonitacyjnej. Gleby klasy II i I nie występują⁸.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Na podstawie przeprowadzonej w projekcie Strategii analizy SWOT zdefiniowano kluczowe obszary problematyczne miasta Lęborka. Część z nich dotyczy także ochrony środowiska:

- Duże zanieczyszczenie powietrza na skutek używania nieekologicznego opału w domkach jednorodzinnych i wielorodzinnych,
- Niedoinformowanie społeczeństwa nt. odbioru odpadów uciążliwych (światłówki, baterie itp.)
- Wiele zaniedbanych i niezagospodarowanych miejsc
- Zły stan techniczny sieci kolejowej i infrastruktury towarzyszącej

⁸ Program ochrony środowiska dla Miasta Lębork na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

- Mała ilość ciągów rowerowych wraz z infrastrukturą,
- Brak koncepcji zagospodarowania terenów zielonych i przestrzeni miejskiej,
- Niewydolny ciąg komunikacyjny centrum miasta.

Katalog problemów ochrony środowiska (w zakresie ochrony powietrza) na terenie miasta Lęborka przedstawia także *Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Lębork na lata 2015-2030*:

- Występujące przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu PM10 w powietrzu oraz wysokie stężenia benzo(a)pirenu.
- Emisja zanieczyszczeń punktowych z systemów grzewczych i negatywny wpływ takiej emisji na stan jakości powietrza.
- Wykorzystywanie paliw stałych (węgiel kamienny, koks, drewno opałowe, węgiel brunatny i torf) jako źródeł ciepła w indywidualnych mieszkaniach nie podłączonych do miejskiego systemu ciepłowniczego.
- Brak systemu centralnego ogrzewania w części mieszkań (wykorzystywanie jako źródła ciepła pieców).
- Wykorzystywanie ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej do ogrzewania jedynie części mieszkań występujących na tym terenie (34% łącznej powierzchni użytkowej mieszkań na terenie Lęborka). Pozostałe budynki wykorzystują lokalne źródła ciepła w celu ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej.
- Duża powierzchnia gminy objęta obszarowymi formami ochrony przyrody – co istotnie może wpływać na możliwość podejmowania dodatkowych działań inwestycyjnych np: zakładających wykorzystywanie OZE.
- Miejski charakter gminy i wynikające z tego ograniczenia związane z możliwością wykorzystania niektórych rodzajów OZE na jej terenie, lub też pozyskiwania biomasy na potrzeby produkcji energii z terenu gminy (konieczność pozyskiwania biomasy z innych terenów);
- Ograniczone możliwości wykorzystania energii wiatrowej na terenie gminy;
- Ograniczone możliwości wykorzystania rzeki Łeby do produkcji energii elektrycznej z energii wodnej;
- Objęcie obszaru gminy Miasto Lębork na mapie obszarów objętych koncesją na poszukiwanie gazu ziemnego „shale gas” (gaz z łupków) i potencjalne możliwości zaopatrzenia gminy w paliwo gazowe pochodzącego z wydobycia gazu łupkowego.
- Stosunkowo duże potencjalne możliwości wykorzystania energii słonecznej

na terenie gminy.

Z kolei *Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019* istotne dla miasta Lęborka problemy środowiska definiuje jako:

- Wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień - zagrożenie to dotyczy głównie terenów Pradoliny Redy-Łeby, **w tym Lęborka**, oraz otoczenia jeziora Łebsko, w tym miasta Łeba.; w mniejszym stopniu na podtopienia narażone są tereny położone nad małymi ciekami wodnymi; lokalne podtopienia są często skutkiem działalności człowieka, powoduje je m.in. podnoszenie rzędnych działek budowlanych, zasypywanie rowów melioracyjnych, czy uszkodzanie drenów;
- Wystąpienia pożarów lasów – duża penetracja lasów przez mieszkańców oraz turystów sprzyja powstawaniu pożarów, dotyczy to zwłaszcza drzewostanów sosnowych na siedliskach boru suchego i boru świeżego w okresie lata i wczesnej wiosny. Zagrożenie pożarami lasów jest zwiększane przez: złą kondycję zdrowotną lasów oraz zmiany klimatyczne, a w szczególności występowanie bezśnieżnych zim i długotrwałych okresów wysokich temperatur;
- Erozji gleb – czynnikami sprzyjającymi temu procesowi są m.in. wycinanie i wypalanie lasów, źle prowadzone osuszanie terenów, usuwanie zakrzewień i zadrzewień śródpolnych,
- Zakwaszenia gleb - głównymi źródłami jonów wodorowych, określających odczyn (pH) w glebie są procesy zachodzące między cząsteczkami gleby i korzeniami roślin podczas pobierania przez nie mineralnych składników odżywczych, mineralizacja substancji organicznej gleby, tworzenie się kwasów organicznych w próchnicy glebowej, bezpośredni opad kwaśnych deszczów; procesy te są wspierane przez czynniki antropogeniczne tj. stosowanie w leśnictwie i rolnictwie nawozów amonowych, intensyfikacja rolnictwa.

Ponadto *Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019* wskazuje także zagrożenia antropogeniczne dla środowiska naturalnego w powiecie lęborskim, w tym także w mieście Lębork. Jednym z nich jest presja urbanizacyjna. Zbyt szybki i źle zaplanowany rozwój budownictwa mieszkaniowego może przyczynić się do degradacji ważnych przyrodniczo obszarów.

Przy opisie problemów i ograniczeń środowiskowych nie można pominąć kwestii istniejących korytarzy ekologicznych. Korytarze ekologiczne to tereny leśne, zakrzaczone i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym), położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się – dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od

siebie obszary) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi. Umożliwiają one przemieszczanie się organizmów oraz ich wzajemne kontakty np. doliny rzeczne, pasma górskie, prądy rzeczne. Szerokość korytarza migracyjnego jest uzależniona od wymagań konkretnego gatunku. Korytarze ekologiczne dla prawidłowego funkcjonowania muszą być pozbawione barier ekologicznych; obecność barier utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków, którym korytarz powinien służyć.

W Polsce istnieje sieć korytarzy ekologicznych sieci ECONET. Przez teren Lęborka przebiega Korytarz Północny (Kpn) o znaczeniu międzynarodowym oraz korytarze ekologiczne o randze regionalnej.

Za Koncepcją sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego: wiodącą rolę w zachowaniu łączności przestrzennej struktur ekologicznych odgrywają przede wszystkim korytarze rangi ponadregionalnej i regionalnej. Korytarze te, z uwagi na ich funkcjonalne powiązania, łączność przestrzenną i znaczenie dla procesów przyrodniczych, muszą być rozpatrywane łącznie – w tym z lokalizacją płatów ekologicznych, stanowiąc element i gwarancję spójności całej sieci ponadregionalnej. Dopiero taki układ sieciowy może stanowić przestrzeń nadającą środowisku naturalnemu regionu całościowy charakter i utrzymującą trwałość powiązań i procesów przyrodniczych. Jednocześnie układ ten stanowi gwarancję zachowania możliwości migracji gatunków, ich różnorodności biologicznej oraz łączności większości wieloprzestrzennych przyrodniczych obszarów chronionych.

Lębork leży w obszarze jednego z płatów ekologicznych w strukturze regionalnej:

PE Lęborski [o randze regionalnej] – obejmuje rozległy kompleks leśny na południe od Lęborka, rozciągający się wzdłuż północnej krawędzi Pojezierza Kaszubskiego i południowej krawędzi Pradoliny Redy – Łeby, pomiędzy miejscowościami Wargowo i Mikorowo na zachodzie, po Strzebielino i Luzino na wschodzie, rozdzielony jest w centralnej części pasem drogi wojewódzkiej nr 214, prowadzącej do Lęborka. Zachowuje w kierunku zachodnim łączność z kompleksami leśnymi w dolinach Łupawy i Słupi, zaś w kierunku wschodnim, przez rozdrobnione – pofragmentowane kompleksy leśne (na południe od Gościcina) z lasami Wejherowskimi, stanowiąc ostatni łącznik z lasami północnej części Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Jednocześnie płat stanowi łącznik pomiędzy obszarami Natura 2000, specjalnych obszarów ochrony siedlisk „Dolina Łupawy” na zachodzie i „Dolina Górnej Łeby” na wschodzie.

Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego wskazuje zagrożenia dla istnienia i spójności przestrzennej korytarzy ekologicznych i wędrówkowych, w kilku grupach oddziaływań antropogenicznych. Wyspecyfikowane zagrożenia z uwagi na skalę problemu korytarzy ekologicznych w kraju, mogą w dużej mierze dotyczyć miasta Lębork:

I. Zagrożenia powstające na etapie planistyczno – projektowo – decyzyjnym, w tym:

- brak, w skali kraju i regionu, jednolitych koncepcji ochrony siedlisk i korytarzy wędrówkowych fauny, przy liniowych inwestycjach komunikacyjnych;
- brak zrozumienia problematyki ochrony ciągłości przestrzeni przyrodniczej przez organy administracji (zwłaszcza lokalnej – powszechnie przeciwstawiającej się wszelkim formom ochrony przyrody),
- nieodpowiedni sposób projektowania liniowych inwestycji infrastruktury komunikacyjnej (w tym także kolejowej), nie uwzględniających priorytetu zagadnień łączności ekologicznej i w niewystarczającym stopniu zawierające projekty przejść dla zwierząt (np. preferowanie ze względów własnościowych i formalnych lokalizacji inwestycji drogowych na obszarach leśnych),
- projektowanie i budowa przejść dla zwierząt o ograniczonej funkcjonalności ekologicznej, przez uwzględnianie tylko wymagań poszczególnych – wybranych gatunków zwierząt, przy jednoczesnym braku mostów ekologicznych (krajobrazowych) zapewniających zachowanie łączności ekologicznej na poziomie siedliskowym i krajobrazowym,
- brak opracowań dotyczących kompensacji przyrodniczej w związku z planowaniem i realizacją obiektów infrastruktury technicznej,
- brak wykorzystania i skutecznego wdrażania „dobrych praktyk” oraz doświadczeń państw zachodnich w zakresie ochrony łączności przestrzennej i zapewnienia możliwości migracji gatunków przy inwestycjach drogowych;
- brak wystarczających zapisów w dokumentach planistycznych i projektowych dotyczących konieczności i zasad zachowania naturalnych elementów środowiska o charakterze łącznikowym (jak np. dolin rzecznych, zadrzewień, miedz śródpolnych, terenów podmokłych etc.),
- niski poziom merytoryczny procedur OOS i opracowań w zakresie analizy oddziaływań inwestycji na środowisko,
- niski poziom lub brak opracowań dot. metod minimalizacji wpływu projektowanych inwestycji na środowisko – w tym na łączność przestrzenną obszarów naturalnych,
- brak uwzględniania zagadnień krajobrazowych (w tym ochrony walorów wizualnych) w opracowywanych dokumentach planistycznych i projektowych,
- ograniczony zakres konsultacji społecznych dokumentów mających znaczenie dla późniejszych przekształceń środowiska przyrodniczego.

II. Zagrożenia na etapie realizacyjnym inwestycji – w tym:

- wylesienia i zniszczenia roślinności naturalnej w korytarzach ekologicznych,
- występowanie i rozbudowa skupisk zwartej zabudowy,

- nieprawidłowe i niewystarczające do uzyskania efektów ekologicznych zagospodarowanie zielenią otoczenia przejść dla zwierząt pod / nad autostradami i drogami ekspresowymi,
- występowanie i wprowadzanie infrastruktury komunikacyjnej – drogowej i kolejowej o szczególnie dużym natężeniu ruchu pojazdów, którym towarzyszą bariery budowlane – przegrodzenia i ekrany ochronne,
- występowanie i wprowadzanie innych elementów infrastruktury technicznej – np. związanej z zaopatrzeniem w energię,
- lokalizowanie węzłów drogowych i innych obiektów towarzyszących drogom szybkiego ruchu o silnie negatywnym oddziaływaniu na zwierzęta (oświetlone parkingi, miejsca poboru opłat) w granicach korytarzy ekologicznych,
- nieprawidłowe lokalizowanie obiektów budowlanych i przedsięwzięć inwestycyjnych u wylotu przejść dla zwierząt,
- brak podejmowania działań kompensujących straty środowiskowe – w tym rekultywujących, rewaloryzujących lub restytucyjnych,
- brak wystarczającego i jednoznacznego oznakowania miejsc i obszarów o podwyższonej migracji zwierząt na ciągach infrastruktury komunikacyjnej,
- nadmierne, nieuzasadnione niszczenie powierzchni naturalnych (w tym wylesianie), na etapie realizacji inwestycji budowlanych lokalizowania przejść dla zwierząt – zbyt dużych, w stosunku do powierzchni i wielkości budowanych obiektów,
- lokalizowanie obiektów gospodarki łowieckiej w bliskiej odległości przejść dla zwierząt.

Autorzy ww. Koncepcji twierdzą, że najważniejszym elementem przeciwdziałania fragmentacji środowiska i wsparcia ciągłości przestrzennej struktur ekologicznych jest lokalna polityka gmin w zakresie rozwoju przestrzennego. Przekonują, że sprawność działania sieci ekologicznej całego regionu i kraju zależy przede wszystkim od określenia w dokumentach planistycznych (studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) sieci powiązań ekologicznych oraz zasad ich zachowania i zagospodarowania. Wprowadzanie wielu rozproszonych inwestycji w przestrzeń przyrodniczą korytarzy a także lekceważenie lub wrogie nastawienie do zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych niszczy strukturę sieci ekologicznej, często bezpowrotnie eliminując jej powiązania funkcjonalne.⁹

⁹ Koncepcja sieci ekologicznej województwa pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego, Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego Gdańsk, 2014

Część inwestycji zaplanowanych w Strategii może stanowić potencjalne bariery dla istniejących korytarzy ekologicznych. To głównie infrastruktura komunikacyjna: drogi o dużym natężeniu ruchu, linie kolejowe, tereny zabudowane – przede wszystkim rozwój zabudowy wzdłuż dróg, terenów przemysłowych oraz składowisk i innych rozległych obszarów zurbanizowanych; infrastruktura energetyczna: farmy wiatrowe (zagrożenie dla ptaków podczas ich migracji) oraz elektrownie wodne (bariery dla ssaków związanych ze środowiskiem wodnym i innych zwierząt wodnych).

6. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWAŃ BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, WTÓRNYCH, SKUMULOWANYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH, ŚREDNIOTERMINOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH, STAŁYCH I CHWILOWYCH ORAZ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020 umożliwia realizację szerokiego wachlarza przedsięwzięć zarówno inwestycji infrastrukturalnych jak i projektów społecznych, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców w tym obszarze. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano typy przedsięwzięć wynikających z przyjętych kierunków działań oraz konkretne przedsięwzięcia zapisane w Strategii. Stopień i zakres oddziaływania tych przedsięwzięć zależęć będzie przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do typów projektów zaplanowanych w Strategii przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Strategii wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych, lokalnych warunków środowiskowych, przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie wskazanie typów oddziaływań, które mogą pojawić się w związku z realizacją celów.

Oddziaływania klasyfikuje się wstępnie ze względu na ich charakter (negatywne bądź pozytywne), typ i stopień odwracalności.

Oddziaływania te mogą mieć charakter:

- *negatywny* – oddziaływanie uważane za powodujące niekorzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy niepożądany czynnik;
- *pozytywny* – oddziaływanie uważane za powodujące poprawę w stosunku

do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy pożądaný czynnik.

Typ określa, czy oddziaływanie jest bezpośrednie, pośrednie, wtórne, czy skumulowane:

- *bezpośrednie* – mogą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- *pośrednie lub wtórne* – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jaka jest przyczyna powstania),
- *skumulowane* – mogą one przejawiać się jako suma skutków realizacji różnych rodzajów inwestycji rozpatrywanych łącznie, także sumarycznie z oddziaływaniem istniejących już wcześniej przedsięwzięć.

Oddziaływania mogą mieć różny czas trwania:

- *krótkoterminowe i chwilowe* – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z bezpośrednim momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- *średnioterminowe* – wiążą się one zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem, jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia, *długoterminowe i stałe* – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania.

Stopień odwracalności odnosi się do możliwości przywrócenia zasobów/przedmiotów oddziaływania do stanu sprzed wystąpienia oddziaływania:

- *odwracalne* — oddziaływania, które przestają być odczuwalne natychmiast lub po zadowalającym czasie po zakończeniu działań,
- *nieodwracalne* — oddziaływania, które są odczuwalne po zakończeniu działań i utrzymują się przez dłuższy czas. Oddziaływań takich nie można odwrócić przez wdrożenie środków zapobiegawczych.

Gro inwestycji będzie charakteryzowało się negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim (związanym z etapem realizacji), krótkoterminowym, chwilowym, w pełni odwracalnym po zakończeniu prac. Do tego typu oddziaływań można zaliczyć:

- przekształcenia terenu wynikające z budowy nowej lub rozbudowy istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej, czy drogowej,
- wzrost emisji do powietrza oraz lokalny wzrost poziomu hałasu związany z pracą maszyn budowlanych i transportowych.

Większość podejmowanych przedsięwzięć będzie miała także charakter oddziaływań pozytywnych średnio- i długoterminowych oraz stałych (choć poprzedzonych oddziaływaniem negatywnym związanym z etapem realizacji).

Oceną opisową objęto projekty i typy projektów wskazane w Strategii w odniesieniu do komponentów i cech środowiska: powietrza, klimatu, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, flory i fauny, bioróżnorodności, krajobrazu, powierzchni ziemi, zdrowia ludzi, zasobów naturalnych oraz dóbr materialnych.

6.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Miasto Lębork nie znajduje się w granicach ani nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem Natura 2000. Najbliższe obszary naturowe zlokalizowane są w odległości ponad 8 km od granic miasta (PLB220006 Lasy Lęborskie, PLH220096 Jeziora Choczewskie, PLH220002 Białe Błoto, PLH 220040 Łebskie Bagno).

Przeprowadzona ocena, uwzględniająca lokalizację obszarów Natura 2000, ich przedmioty ochrony oraz przedstawione w ocenianym dokumencie kierunki działań wykazała, że Strategia nie wyznacza ram dla działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- nie zachwieje integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

6.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNĘ I FLORE

Realizacja przewidzianych w Strategii zamierzeń, będzie charakteryzowała się nieznacznym wpływem na bioróżnorodność. Obszar objęty działaniami inwestycyjnymi stanowi w większości obszar już przekształcony antropogenicznie, na którym liczba dziko żyjących gatunków jest ograniczona i są to praktycznie wyłącznie gatunki synantropijne. Inwestycje takie jak rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, sieci gazowej czy budowa i modernizacja dróg mogą przyczynić się do zakłócenia bytowania zwierząt (w tym gatunków chronionych) w ich naturalnych siedliskach, ich migracji, przez co może zmniejszyć się ich różnorodność na danym obszarze. Prace termomodernizacyjne oraz związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest mogą zakłócić bytowanie ptaków, które zakładają gniazda w obrębie budynków (np. jaskółki), jak i nietoperzy, które bardzo często wykorzystują nieużytkowane części obiektów budowlanych jako miejsce odpoczynku. Realizacja w takich obiektach prac termomodernizacyjnych powodować może niszczenie lęgów lub też prowadzić do porzucenia lęgów rodziców. Dodatkowo przeprowadzone prace remontowe mogą uniemożliwić dalsze wykorzystywanie obiektów przez występujące tam wcześniej gatunki. Nieodpowiednio prowadzone prace termomodernizacyjne mogą nie tylko powodować

niszczenie chronionych gatunków zwierząt, ich lęgów lub miejsc gniazdowania, ale również mogą uniemożliwiać im późniejsze wykorzystywanie tych obiektów, jako miejsc gniazdowania lub też miejsc odpoczynku. Przy zastosowaniu środków, o których mowa w odrębnym rozdziale niniejszej Prognozy oddziaływanie to będzie miało charakter nieznaczący.

Należy zaznaczyć że większość działań będzie mieć charakter krótkoterminowy i w dużym procencie odwracalny. Realizacja infrastruktury transportu drogowego, głównie budowa nowych dróg i dróg dojazdowych może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i korytarzy ekologicznych a zatem ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Pozostałe planowane działania inwestycyjne nie przyczynią się w zauważalny sposób do pogorszenia warunków bytowania i różnorodności fauny na terenie Miasta Lęborka.

Podczas prac związanych z realizacją działań uwzględnionych w Strategii może wystąpić konieczność usunięcia bądź przesadzenia niektórych drzew i krzewów, a także dokonania nowych nasadzeń. O ile jest to możliwe rośliny należy przesadzać, a nie wycinać, chyba, że ich wartość jest wyjątkowo niska. Należy też zwrócić uwagę na odpowiednie zabezpieczenie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przeprowadzanych prac budowlanych i dróg transportu materiałów. Uszkodzenie korzeni może także nastąpić przy pracach prowadzonych w obrębie instalacji podziemnych. Najbardziej niebezpieczne dla roślin jest wykonywanie prac ziemnych latem, z uwagi na przesuszenie oraz zimą ze względu na przemarznięcie. Najbezpieczniej, gdy rośliny są w okresie spoczynku. Ponieważ ciężki sprzęt budowlany może zniszczyć korzenie drzew, wszelkie roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego powinny być wykonywane ręcznie.

W przypadku prac mających na celu wycinanie drzew lub reorganizację zieleni, na terenach chronionych, należy stosować się do wszystkich przepisów o ochronie obszarów cennych przyrodniczo oraz objętych ochroną prawną, a także uzyskać opinie i pozwolenia wszelkich organów i instytucji w których kompetencji leżą takie decyzje. Planując roboty dotyczące aranżacji zieleni warto uwzględnić specyficzne zagrożenia w otoczeniu na etapie realizacji jak np. zniszczenie trawników lub chronionych gatunków roślin.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztucznie zasilić osłabione populacje i/lub utworzyć alternatywne połączenia (korytarzy) przyrodnicze. Mając na uwadze możliwy duży zasięg oraz możliwy nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji przykładowych, wynikających z celów Strategii inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych. Planując aranżację zieleni warto uwzględnić zagrożenia w specyficznym otoczeniu.

Trawniki łatwo mogą zostać zdewastowane przez wykorzystywane maszyny i pojazdy oraz przez nadmierne wydeptywanie, co stanowi zagrożenie dla młodych sadzonek niektórych gatunków, dlatego warto zaprojektować skuteczne osłony dla młodych nasadzeń.

Z uwagi na fakt, że działania podejmowane będą z uwzględnieniem restrykcyjnych procedur lokalizacyjnych i administracyjnych, zwłaszcza starannie prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko oraz poprzez stosowanie technologii BAT. Poddjęwane w ramach realizacji Strategii działania pośrednio przyniosą jednak pozytywny efekt ekologiczny na stan środowiska oraz cenne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza w kontekście działań podejmowanych w związku z ochroną powietrza atmosferycznego, ochroną wód i zapewnieniem właściwego planowania przestrzennego obwarowanego odpowiednimi zakazami i nakazami.

Realizacja Strategii niesie za sobą także pewne zagrożenia dla obszarów cennych przyrodniczo, na które **należy zwrócić szczególną uwagę** [w oparciu o Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, Szkudlarek i inni]:

III CEL STRATEGICZNY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, Cel operacyjny 2.3. *Społeczna rewitalizacja* dopuszcza przedsięwzięcie określone jako priorytetowe: *Przekształcanie obszarów leśnych w obszary parkowo-rekreacyjne*.

Działania możliwe do podejmowania w ramach tego celu mogą wiązać się z występowaniem konfliktów o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej oraz obszarami cennymi krajobrazowo i kulturowo. Realizacja *tego celu* przyczyni się do zachwiania równowagi ekologicznej siedlisk i ostoj narażonych przez cały rok na ingerencję człowieka, tym samym zachwiany zostanie proces samoregulacji przyrodniczej w okresie dotychczasowej zmniejszonej antropopresji.

W I Celu Strategicznym NOWOCZESNA GOSPODARKA sformułowano Cel operacyjny 1.3. *Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta*. Niekontrolowana ekspansja turystyczna bezpośrednio negatywnie wpłynie na obszary cenne przyrodniczo, a także na tereny nieobjęte formami ochrony przyrody. Rozwijanie turystyki rodzi i będzie rodzić konflikty na przestrzeni środowisko - człowiek. Wzrost ruchu turystycznego będzie przyczyną większej niż dotychczas koncentracji zanieczyszczeń bytowych w wodach podziemnych i powierzchniowych, a także większego poboru wód. Nie bez znaczenia jest też fakt, iż zaplanowana intensyfikacja ruchu turystycznego może zagrozić zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez eksplorację turystyczną wykraczającą poza wyznaczone ścieżki przyrodnicze na obszarach cennych przyrodniczo.

Zaplanowany w 3 CELU STRATEGICZNYM: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ Cel operacyjny 3.1. *Sprawny system transportowy* umożliwia rozwój systemu transportowego, który będzie skoncentrowany na rozwoju infrastruktury liniowej, a tego typu inwestycje mogą powodować konflikty o przestrzeń z obszarami o cennej

różnorodności biologicznej. Dlatego, istotnym na etapie planowania i realizacji inwestycji jest rozważanie rozwiązań alternatywnych, umożliwiających wybór najmniej uciążliwego dla środowiska wariantu uwzględniającego minimalizację niekorzystnych dla środowiska działań oraz możliwe niwelowanie skutków poprzez uwzględnienie w projektach rozwiązań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej oraz spójności siedlisk np. poprzez projektowanie bezkolizyjnych przejść dla zwierząt.

CEL STRATEGICZNY 3: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ cel operacyjny 3.2. *Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna* zakłada realizację inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Niestety są to przedsięwzięcia niepozbawione zagrożeń środowiskowych. Realizacja tych działań może negatywnie oddziaływać kształtowaniem stosunków wodnych (zmiana wskutek spiętrzania wód dla celów energetyki wodnej), czy też ograniczaniem różnorodności biologicznej (przerywanie korytarzy ekologicznych, oddziaływania na awifaunę i ichtiofaunę).

Wszystkie wymienione zagrożenia należy traktować jedynie jako potencjalne, gdyż ich faktyczne wystąpienie będzie ściśle uzależnione od wyboru lokalizacji pod planowane inwestycje oraz zastosowanych rozwiązań minimalizujących wskazanych w odrębnym rozdziale niniejszej Prognozy.

6.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Dla mieszkańców Miasta Lęborka najważniejszy jest stan jakości komponentów środowiska, który bezpośrednio przekłada się na ich jakość życia i zdrowie. W tym celu należy zrealizować wszystkie zapisy Strategii, by w ten sposób zapewnić właściwą ochronę i wykorzystanie zasobów środowiska. Ponadto realizacja zadań z zakresu infrastruktury medycznej mających na celu poprawę dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej będzie ostatecznie skutkowało pozytywnym, długotrwałym oddziaływaniem na zdrowie ludzi. Realizacja Strategii musi uwzględniać potrzebę konsultacji społecznych w projektach i tematach ważnych dla społeczności lokalnej oraz edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie ich praw i obowiązków względem otaczającego ich środowiska.

Etap realizacji niektórych zadań (inwestycji infrastrukturalnych) dla których ramy wyznacza Strategia typu: inwestycje drogowe, modernizacje ulic, rozbudowa systemów ciepłowniczych i gazowych, budowa sieci wodociągowych, czy kanalizacyjnych mogą powodować krótkotrwałe, jednak całkowicie odwracalne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców. Charakteryzować się ono będzie chwilową (niezorganizowaną) emisją zanieczyszczeń do powietrza związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi oraz pracami ziemnymi. Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów i spalin podczas inwestycji związanych z budową oraz modernizacją infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i drogowej. Oprócz problemu hałasu i zanieczyszczeń pojawia się również kwestia bezpieczeństwa. Prace związane z rozbudową sieci wod-kan czy inwestycje w infrastrukturę drogową mogą

stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się informowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych oraz wieczornych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

Strategia zawiera szereg ustaleń o charakterze jednoznacznie prospołecznym – wiążą się one przede wszystkim z: opieką socjalną, poprawą warunków zamieszkania (w tym rewitalizacja i uporządkowanie przestrzeni publicznych) jakością infrastruktury technicznej, dostępnością infrastruktury społecznej), poprawą sytuacji materialnej (tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój nowych funkcji miasta, wdrażanie programów mających na celu poprawę poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych), poprawą warunków codziennego życia w Lęborku (optymalizacja sieci drogowej, rozwoju technologii informatycznych).

Niektóre z planowanych przedsięwzięć, jakkolwiek w skali całego miasta mają jednoznacznie pozytywne oddziaływanie, to lokalnie mogą powodować chwilowe pogorszenie warunków życia oraz generować sytuacje konfliktowe i kryzysowe w relacjach mieszkańcy – władze lokalne /inwestorzy/. Każdorazowo należy wybierać rozwiązania pozwalające na uniknięcie lub zminimalizowanie negatywnych oddziaływań społecznych, jak też należy uwzględniać konieczność kompensacji tych oddziaływań.

6.4. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ WODY

Budowa i przebudowa systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych, wskazana jako jedno z priorytetowych przedsięwzięć w celu operacyjnym 3.3. *Efektywne zarządzanie środowiskiem* to inwestycje, które docelowo zdecydowanie spowodują zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Zaburzenie lokalnej równowagi środowiska i wzrost zanieczyszczenia wód będą okresowym niekorzystnym oddziaływaniem, które stopniowo powróci do stanu wyjściowego po zakończeniu prac.

6.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ POWIETRZA

Wykonanie zadań przewidzianych w Strategii związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi czyli także z użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą: inwestycje w infrastrukturę drogową, budowa kanalizacji deszczowej oraz sieci gazowej i ciepłowniczej. Użycie środków transportu ciężarowego podczas prac budowlanych ma wpływ na zanieczyszczenie powietrza. Możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej, także okładzin hamulcowych oraz spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji

emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie na tym etapie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe, ani celowe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu. Ostatecznie jednak nowe drogi, nowe nawierzchnie i nowe połączenia komunikacyjne w obrębie miasta poprawią płynność ruchu. W konsekwencji tych działań wielkość emisji liniowej zmaleje, co wpłynie pozytywnie na jakość powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery, w strefie przebywania ludzi.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza na terenie Lęborka będzie miał także rozwój sieci gazowej, ciepłowniczej oraz działania termomodernizacyjne oraz działań z zakresu rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o odnawialne źródła energii dające możliwość likwidacji niskosprawnych urządzeń grzewczych, zastępowania ich instalacjami nowymi, sprawnymi i / lub opartymi na proekologicznych paliwach a tym samym ograniczenia emisji bytowej. Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie miasta przyczyni się do zmniejszenia emisji pochodzącej ze spalania odpadów w gospodarstwach domowych.

6.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Zadania inwestycyjne wynikające z celów określonych w Strategii typu: budowa kanalizacji deszczowej, sieci gazowej, budowa dróg, trakcji kolejowych, przebudowa skrzyżowań, modernizacje ulic będą negatywnie oddziaływać na powierzchnię ziemi w fazie realizacji. W trakcie prac ziemnych będą występować krótkotrwałe ale w pełni odwracalne oddziaływania polegające na okresowych zmianach ukształtowania terenu, naruszaniu warstw ziemnych. Przekształcenie powierzchni ziemi następować będzie wyłącznie w zakresie związanym z realizacją przedmiotowych inwestycji.

6.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Realizacja założeń ocenianego dokumentu nie będzie negatywnie wpływała na krajobraz. Inwestycje prowadzone w ramach wdrażania Strategii realizowane będą głównie na terenach już zurbanizowanych i dotyczyć będą głównie infrastruktury technicznej, nie ingerującej w krajobraz. Obiekty budowlane powinny być dostosowywane do warunków zabudowy, zgodnie z zasadami planowania przestrzennego i nie będą stanowić dominantów w krajobrazie. Właściwy wybór miejsc farm fotowoltaicznych oraz rzetelny proces konsultacji społecznych może ograniczyć negatywne oddziaływanie tego typu inwestycji.

6.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Wszystkie zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne podejmowane w celu poprawy jakości i ochrony powietrza atmosferycznego będą pośrednio, pozytywnie wpływały na lokalny

klimat.

6.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

W ujęciu bezpośrednim realizacja postanowień Strategii nie będzie miała wpływu na zasoby naturalne. Pewne niewielkie oddziaływania na zasoby naturalne (gleba, woda) związane mogą być jednak z koniecznością przeprowadzenia prac ziemnych dla posadowienia infrastruktury technicznej. Będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe i w pełni odwracalne.

6.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI

Na terenie Miasta Lęborka znajdują się obszary posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu. Zgodnie z wojewódzką ewidencją zabytków, prowadzoną przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku na obszarze miasta Lęborka występują 123 obiekty uznane za zabytki. W myśl art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568, zm. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z 2015 r. poz. 397, 774) ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome, będące w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) działami architektury i budownictwa,
- d) działami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zanieczyszczenia powietrza wspomagane niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, odgrywają decydującą rolę w procesie przyspieszenia niszczenia kamiennych zabytków. Zatem wszelkie inwestycje, dla których ramy wytycza analizowana Strategia, a mające na celu ograniczanie emisji komunalnej (tzw. "niskiej emisji" z palenisk domowych) oraz ograniczanie emisji liniowej (powodowanej ruchem samochodowym) będą pozytywnie oddziaływać na zabytki miasta Lęborka.

Podobnie w sytuacji, gdy w obiektach zabytkowych wykorzystywany był azbest lub wyroby zawierające azbest, jako pozostałości po prowadzonych pracach remontowych w okresie

ostatnich kilkudziesięciu lat. Usuwanie tego typu wyrobów będzie zatem działaniem zdecydowanie pozytywnym, gdyż dzięki temu możliwe będzie zastosowanie pierwotnie używanych materiałów (lub ich zamienników), dzięki czemu obiekty te odzyskają swój pierwotny charakter. Pewnym zagrożeniem może być wzmożony ruch turystyczny i eksplorowanie obiektów przez turystów (Cel operacyjny 1.3. *Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej*).

6.11. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRĄ MATERIAŁNE

Strategia nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych mieszkańców Lęborka.

Zawiera natomiast szereg ustaleń prowadzących do podniesienia wartości i jakości dóbr materialnych, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej (dotyczy to zarówno grupy inwestorów, jak i osób fizycznych). Realizacja Strategii pozwoli na poprawę jakości i wartości przestrzeni publicznych. W *Celu operacyjnym 2.3. Społeczna rewitalizacja* jako priorytetowe uznano zagospodarowanie/rozwój przestrzeni publicznych, przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości. Ustalenia Strategii dają realne ramy dla poprawy sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać podniesieniu standardu życia.

6.12. ODDZIAŁYWANIE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY

Realizacja celów Strategii może powodować następujące powiązane oddziaływania:

- Wdrożenie założeń Strategii w efekcie końcowym pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi i stan środowiska w mieście. Jednak konieczność realizacji zadań inwestycyjnych do momentu osiągnięcia pożądanego stanu będzie powodowała pewne negatywne oddziaływania związane z emisją niezorganizowaną pochodzącą z pracy maszyn budowlanych, hałasem związanym z etapem realizacji ww. inwestycji, naruszeniem powierzchni biologicznie czynnej itp.
- Prace termomodernizacyjne oraz polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, powodować będą poprawę walorów krajobrazowych, wzrost wartości nieruchomości, zmniejszenie ilości zużywanego paliwa do ogrzewania budynków, ale także potencjalnie negatywny wpływ na gatunki zwierząt wykorzystujących dane obiekty jako miejsce lęgu, odpoczynku bądź gniazdowania.

W *Tabeli 10* przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach celów operacyjnych Strategii na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego

funkcjonowania jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia z uwzględnieniem oznaczeń literowych wskazujących na etap inwestycji:

(R) – *etap realizacji*

(E) – etap eksploatacji (po wykonaniu inwestycji)

(0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia

(+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie

(-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;

(N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.

Przykłady:

(R0) *brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia na etapie realizacji,*

(E0) *brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia na etapie eksploatacji*

(R-) *negatywne oddziaływanie na etapie realizacji: chwilowe, odwracalne*

(E-) *negatywne oddziaływanie na etapie eksploatacji: nieodwracalne, długoterminowe lub stałe.*

Tabela 10. Analiza oddziaływania celów Strategii na poszczególne komponenty środowiska

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŁĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
CEL STRATEGICZNY I: NOWOCZESNA GOSPODARKA													
CEL OPERACYJNY 1.1. Wzrost przedsiębiorczości													
Utworzenie zaplecza doradczo-biznesowego w Kaszubskim Inkubatorze Przedsiębiorczości.	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+
Uzbrojenie terenów przemysłowo-usługowych oraz wykonanie planów zagospodarowania przestrzennego.	R- E+	R- E+	R0 E+	R- E+	R- E+	R- E0	R- E0	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 EN	R0 E0	R0 E0
Promocja gospodarcza.	RN EN	RN EN	RN E+	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN
Utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej.	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN
Tworzenie i wspieranie sieci lokalnych powiązań biznesowych.	RN EN	RN EN	RN E+	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN E+
Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury okołobiznesowej.	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN
Wspieranie rozwoju systemu pożyczek dla nowopowstających podmiotów i gwarancji kredytowych dla lokalnego sektora MŚP.	RN EN	RN EN	RN E+	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN
Wspieranie przedsięwzięć klastrowych i przedsięwzięć inicjowanych przez klastry.	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN	RN EN
Promowanie nowoczesnych technologii informacyjnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CEL STRATEGICZNY I: NOWOCZESNA GOSPODARKA													
CEL OPERACYJNY 1.2. Wykwalifikowane kadry													

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŁĘBORKA 2020	Komponenty środowiska													
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
														Oddziaływanie
Wzrost poziomu uczestnictwa w kształceniu ustawicznym	R0 E0	R0 E0	+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Dostosowanie kształcenia do potrzeb gospodarki	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wzrost świadomości uczenia się przez całe życie u mieszkańców	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rozwój i profesjonalizacja systemu doradztwa zawodowego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Systematyczna realizacja projektów UE podnoszących kompetencje kadr	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wsparcie działań służących doskonaleniu kadry administracyjnej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
CEL STRATEGICZNY I: NOWOCZESNA GOSPODARKA														
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta														
Wsparanie działań mających na celu utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	
Wsparanie badań archeologicznych na terenie dawnej zabudowy miejskiej	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	+	0	
Budowa lub rozbudowa i unowocześnienie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łęborku	R0 E0	R0 E0	R- E+	R0 E0	R- E-	R0 E0	R- E0	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Dostosowanie sali kinowej Lokalnego Centrum Kultury Fregata w Łęborku do potrzeb organizacji spektakli teatralnych z przebudową widowni, sceny i zaplecza scenicznego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Stworzenie obszaru turystyki wodnej	R0 E0	R- EN	R0 E+	R- EN	R- E-	R- EN	R- EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Remont obiektu i zagospodarowanie terenu LOK w Łęborku (przy rzece Łeba) połączone z modernizacją wypożyczalni sprzętu wielofunkcyjnego infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Wsparanie rozwoju bazy informacyjno - turystycznej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	
Wsparanie rozwoju usług okołoturystycznych	0	N	+	N	N	N	0	0	0	0	0	0	0	

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020	Komponenty środowiska													
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Oddziaływanie														
Rozbudowa systemów ciągów rowerowych z infrastrukturą	R0 E0	R0 EN	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E+	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Wspieranie działań zmierzających do stworzenia produktu turystycznego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	
Budowa marki Lęborka jako miejsca atrakcyjnego turystycznie	0	0	+	N	N	0	0	0	0	0	0	0	+	
Wykonanie siłowni na wolnym powietrzu w miejscach przeznaczonych do rekreacji	0	0	+	0	0	0	0	R- E-	0	0	0	0	+	
Wsparcie kampanii promocyjnej Lęborka - w oparciu o potencjał turystyczny	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	
Wzmocnienie wizerunku Miasta Lęborka jako miejsca zasobnego w znaleziska archeologiczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	
Budowa sali widowiskowo-sportowej przy ul. Kusocińskiego.	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Rozbudowa pływalni miejskiej.	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Rozbudowa stadionu miejskiego.	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Zagospodarowanie terenów nadrzecznych przy starym basenie na centrum rekreacyjne z bazą kajakową i strzelnicą rekreacyjną.	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Budowa ciągów spacerowo-rowerowych nad rzeką Łebą.	R0 E0	R0 EN	R- E+	R- E-	R- E-	R- E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Zagospodarowanie do celów rekreacji terenów nad rzeką Łebą przy ul. Komuny Paryskiej.	R0 E0	R0 EN	R- E+	R- E-	R- E-	R- E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Nawiązanie współpracy z Łebą celem wzajemnej promocji turystycznej miast.	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	
Zakończenie renowacji Murów Obronnych,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Wspieranie przedsięwzięć zmierzających ku remontom obiektów zabytkowych i ich udostępnianie.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zakończenie rewitalizacji przestrzennej w Centrum	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	+
Poprawa bioróżnorodności na terenie miasta Lębork	R-E0	R-E0	R-E+	R-E0	R-E-	R-E0	R-E0	R-E0	R-E0	R0-E0	R0-E0	R0-E0	R0-E+
CEL STRATEGICZNY II: AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO													
CEL OPERACYJNY 2.1. Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka													
Wsparcie działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Lęborka ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych i biernych zawodowo	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie działań umożliwiających formalne potwierdzenie kwalifikacji osób biernych zawodowo oraz wykluczonych społecznie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wzmocnienie i profesjonalizacja poradnictwa zawodowego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wspieranie działań promujących i wdrażających ekonomię społeczną	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie działań służących promocji polityki równości szans na rynku pracy	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opracowanie i wdrożenie skutecznego systemu informowania mieszkańców Lęborka o działaniach władz umożliwiającego angażowanie mieszkańców w sprawy miasta (konsultacje społeczne) i poprawę dialogu społecznego	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Promocja mechanizmu inicjatywy lokalnej wśród mieszkańców Lęborka	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CEL STRATEGICZNY II: AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO													
CEL OPERACYJNY 2.2. Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego													

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zapobieganie niekorzystnym następstwom chorób cywilizacyjnych powodujących wykluczenie społeczne i zawodowe	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości specjalistycznych usług zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie działań realizujących i promujących badania profilaktyczne mieszkańców Lęborka	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie działań propagujących doradztwo zawodowe na etapie szkolnictwa gimnazjalnego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wspieranie działań służących wzmocnieniu i poszerzeniu oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenie ilości miejsc przedszkolnych w przedszkolach publicznych poprzez remonty, modernizacje i adaptacje budynków	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0
Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realizacja projektów edukacyjno-sportowych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uzupełnienie infrastruktury sportowej przy szkołach podstawowych i gimnazjalnych	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0
Promocja zdrowia i zdrowego trybu życia	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie działań zmierzających do ograniczenia zagrożeń zjawiskami patologicznymi poprzez wzrost liczby podejmowanych działań wychowawczych obejmujących programy szkolne i zajęcia pozalekcyjne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poprawa warunków i możliwości korzystania z dorobku naukowego, literackiego i kulturalnego służących szerokiemu rozwojowi intelektualnemu mieszkańców .	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CEL STRATEGICZNY II: AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO CEL OPERACYJNY 2.3. Społeczna rewitalizacja													
Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznej	R0	R0	R-	R-	R-	R0	R-	R0	R-	R0	R0		

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŁĘBORKA 2020	Komponenty środowiska													
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
	Oddziaływanie													
	E0	E0	E+	E0	E0	E0	E0	E0	EN	E0	E0			
Dalszy rozwój budownictwa mieszkań komunalnych i socjalnych	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	
Wspieranie działań zmierzających do wzrostu poziomu integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wolontariat i animacja środowiskowa	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Integracja działań lokalnych instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych w zakresie pomocy w wychodzeniu z patologii i bierności zawodowej mieszkańców Łęborka	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wsparcie działań służących profilaktyce uzależnień	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wspieranie działań służących marginalizacji społecznej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Budowa centrum rekreacyjnego w Parku Chrobrego w tym wieża ciśnień jako punkt widokowy i muzeum techniki, trasy spacerowe, rowerowe, arboretum i inne obiekty rekreacji	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Przekształcenie obszarów leśnych w obszary parkowo -rekreacyjne	R0 E0	R- E-	R0 E+	R- E-	R- E-	R0 E0	R0 E0	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 EN	R0 E0	R0 E0	
Modernizacja otwartego kąpieliska oraz zagospodarowanie terenów nadrzecznych w rejonie ul. 9 Maja w Łęborku	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E0	R- E0	R- EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	
Rozbudowa monitoringu rewitalizowanej przestrzeni publicznej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
CEL STRATEGICZNY III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ														
CEL OPERACYJNY 3.1. Sprawny transport														
Budowa powiązań komunikacyjnych do drogi S6	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E-	R- E-	R0 EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 EN	
Budowa połączeń komunikacyjnych do Obwodnicy Wschodniej Łęborka	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E-	R- E-	R0 EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 EN	

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA ŁĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Oddziaływanie													
Budowa ulic osiedlowych oraz innych połączeń drogowych	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E-	R- E-	R0 EN	R0 E0	R0 E0	R0 E-	R0 EN
Modernizacja węzłów komunikacyjnych (np. dworzec kolejowy, dworzec PKS, przystanki przewoźników prywatnych)	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E-	R- E-	R0 EN	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 EN
Rozwój systemu transportu zbiorowego	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Przebudowa ul. Waryńskiego wraz z budową nowego mostu na rzece Łeba i remont mostu na kanale Młyńskim	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- EN	R- EN	R- EN	R- E+	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 EN
Budowa parkingów „Park&Ride” w obrębie dworca kolejowego wraz z przystankami komunikacji zbiorowej	R0 E0	R0 E0	R- E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Rozbudowa tunelu pieszego na stacji kolejowej	R0 E0	R0 E0	R- E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R- E0	R0 E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0
Rewitalizacja linii kolejowej nr 229 (Odcinek Łębork - Łeba)	R0 E0	R0 E0	R- E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Budowa węzła integrującego podsystemy transportu zbiorowego i indywidualnego wraz z budową i modernizacją dróg, ścieżek oraz tworzenie nowych tras rowerowych o charakterze transportowym	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E+	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Wsparcie działań zmierzających do wybudowania nowej bazy ZKM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozbudowa i modernizacja monitoringu miejskiego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+
Przebudowa infrastruktury drogowej odblokowującej największe spowolnienia ruchu przy podniesieniu bezpieczeństwa użytkowników	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E+	R- E-	R- EN	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+
budowa nowych połączeń komunikacyjnych usprawniających ruch samochodowy	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- EN	R- E-	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 EN	R0 E+
Wsparcie działań dotyczących modernizacji linii kolejowej nr 202 (Łębork - Słupsk)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Oddziaływanie													
CEL STRATEGICZNY III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ CEL OPERACYJNY 3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna													
Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą jako podstawowego źródła ciepła w systemie ciepłowniczym miasta Lęborka	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E+	R- E-	R0 EN	R0 E+	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+	R0 E0	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E+	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Budowa elektrowni fotowoltaicznej przy oczyszczalni ścieków przy ul. Pionierów	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R- E0	R- E+	R- E-	R0 EN	R0 E+	R0 E+	R0 E+	R0 E+
Wspieranie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0
Wspieranie wdrażania rozwiązań innowacyjnych w energetyce	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0
CEL STRATEGICZNY III: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ CEL OPERACYJNY 3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem													
Budowa i przebudowa systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych	R0 E0	R0 E0	R- E0	R- E+	R- E+	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+
Rozbudowa ZZO „Czysta Błękitna Kraina”	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E+	R- E+	R- E+	R- E+	R- E-	R0 E-	R0 E+	R0 E0	R0 E0	R0 E0
Budowa i modernizacja oświetlenia	R0 E0	R0 E0	R- E+	R- E0	R- E0	R0 E0	R- E0	R- E-	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E0	R0 E+
Obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych;	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	0	+	+
Obniżenie emisji w obiektach użyteczności publicznej;	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	0	+	+
Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu poprawę świadomości oraz kształtowanie prawidłowych postaw mieszkańców oraz pokazujących korzyści zdrowotne i społeczne	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

TYPY PROJEKTÓW ZAPLANOWANE W STRATEGII ROZWOJU MIASTA LĘBORKA 2020	Komponenty środowiska												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	Oddziaływanie												
wynikające z eliminacji niskiej emisji, racjonalnego zużycia energii oraz wpływu energetyki na jakość środowiska													
Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do zwiększenia świadomości mieszkańców odnośnie segregacji odpadów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
Rozwój systemu zagospodarowania odpadów komunalnych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	0	+	+
Inwentaryzacja emisji CO ₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Efektom realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta Lęborka i działań służących osiągnięciu celów określonych w dokumencie, będzie szereg zróżnicowanych oddziaływań w obrębie wszystkich elementów środowiska, dotyczących sfery przyrodniczej, ocenianych sektorów gospodarki, a także sfery społecznej. Większość ze zdefiniowanych oddziaływań będzie wywoływała na środowisko jednoznaczne skutki pozytywne lub skutki o zmiennym charakterze, należy jednak pamiętać, iż w wyniku realizacji pewnej grupy działań mogą powstać również oddziaływania negatywne, i dla tych działań wskazane jest określenie rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii mogących negatywnie oddziaływać na środowisko należy większość inwestycji infrastrukturalnych przede wszystkim: na etapie budowy inwestycje w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury sportowej, drogowej, rewitalizacji terenów itp., a także w fazie realizacji i eksploatacji m.in. kanalizacja deszczowa, drogi, infrastruktura turystyczna, zbiorniki retencyjne. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Proponowane działania zapobiegające lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Proponowane działania zapobiegające lub ograniczające negatywne oddziaływania

Element środowiska przyrodniczego	Rodzaje działań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom
LUDZIE	▪ oznakowanie obszarów i zabezpieczenie placu budowy, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac oraz w celu zabezpieczenia przed wtargnięciem osób niepowołanych (okolicznych mieszkańców); ▪ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP; ▪ lokalizowanie baz sprzętu w bezpiecznej odległości od siedlisk ludzkich; ▪ zapewnienie przestrzegania norm środowiskowych – parametrów emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu; ▪ ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu; ▪ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane; ▪ stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz ekranów akustycznych;

Element środowiska przyrodniczego	Rodzaje działań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom
ZWIERZĘTA	▪ prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych; ▪ wykonanie inwentaryzacji budynków i terenów planowanych pod budowę pod kątem występowania ptaków, nietoperzy i zwierząt chronionych; ▪ prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych zwierząt, których występowanie zidentyfikowano w rejonie planowanych inwestycji; ▪ w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie budynków przed zakładaniem w nich lęgówisk; ▪ w trakcie prac modernizacyjnych zapewnienie nadzoru ze strony ornitologów i chiropterologów na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy; ▪ po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc; ▪ prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie;
ROŚLINY	▪ prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych; ▪ prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych ▪ wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej obszarów dysfunkcyjnych pod kątem występowania cennych gatunków roślin, przede wszystkim obszarów wodno-błotnych o wysokich walorach przyrodniczych; ▪ wkomponowywanie istniejącej roślinności w rewitalizowaną przestrzeń obszarów dysfunkcyjnych, wprowadzanie nowych obszarów zielni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem; ▪ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska; ▪ prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych; ▪ unikanie usuwania korzeni strukturalnych drzew w przypadku prowadzenia wykopów w sąsiedztwie bryły korzeniowej; ▪ zabezpieczenie ran na drzewach powstałych w wyniku prowadzonych prac budowlanych odpowiednimi środkami grzybobójczymi; ▪ zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego np. włókniwy i obudowy drewniane; ▪ lokalizowanie zapleczy budów możliwe najdalej od stanowisk roślin o dużych walorach przyrodniczych;
WODA	▪ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; ▪ sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy; ▪ stosowanie urządzeń podczyszczających (osadników, separatorów substancji ropopochodnych); ▪ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi); ▪ kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; ▪ zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw budowlanych do przenośnych toalet oraz regularnie opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów serwisowo-aseenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria; ▪ zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie

Element środowiska przyrodniczego	Rodzaje działań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom
	cieków i zbiorników wodnych; - ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych (np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych); - stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody; - wyznaczanie miejsc na gromadzenie odpadów typu komunalnego i odpadów powstających w czasie budowy (gruz, złom, folia z opakowań elementów budowlanych i innych). Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny w odpowiednich pojemnikach i kontenerach.
POWIETRZE	- unikanie w czasie wykonywania prac pozostawiania maszyn na biegu jałowym, podczas dłuższych przerw w pracy będą one wyłączane; - maksymalne ograniczanie czasu budowy poszczególnych etapów poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego; - zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia, stosowanie gotowych mieszanek wytwarzanych w wytwórniach, aby ograniczyć do minimum operacje mieszania kruszywa ze spoiwem na miejscu budowy, wykorzystanie pojazdów zasilanych alternatywnymi źródłami napędu, propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych; - zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego (poprzez pochłanianie szkodliwych gazów – tlenki siarki, siarkowodor, dwutlenek węgla oraz produkcji tlenu); - budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne; stosowanie osłon sztucznych; stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji (stosowanie kotłów zasilanych ekologicznymi paliwami, termomodernizacja budynków – ograniczająca zużycie paliw i energii); - prowadzenie dróg na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach, co wpływa korzystnie na przewietrzenie terenów sąsiadujących z drogami.
POWIERZCHNIA ZIEMI	- zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z glebą); - kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; - przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozdeponowanie na powierzchni terenu; - przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami - wyznaczenie miejsc na gromadzenie odpadów typu komunalnego i odpadów powstających w czasie budowy (gruz, złom, folia z opakowań elementów budowlanych i innych). Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny w odpowiednich pojemnikach i kontenerach; - sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy; - dopilnowanie, aby uporządkowano teren budowy po zakończeniu robót;
KRAJOBRAZ	- przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów; - maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu; - zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu; - wkomponowanie istniejących elementów krajobrazu o potencjalnie wysokich walorach przyrodniczych w rewitalizowaną przestrzeń; - traktowanie zieleni urządzonej jako priorytetowego elementu kształtującego prawidłowo zagospodarowaną przestrzeń miejską;
KLIMAT	odpowiednie projektowanie zieleni na terenie osiedli, tak, aby pełniła funkcje ochrony przed wiatrem, wpływała na wymianę powietrza w mieście oraz przyczyniała się

Element środowiska przyrodniczego	Rodzaje działań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom
	do zatrzymywania wilgoci; ▪ stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w mieście (odpowiednio zsynchronizowana sygnalizacja świetlna, propagowanie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej) podczas prowadzonych prac remontowych;
ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE	▪ planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym; ▪ odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji; ▪ prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Źródło: opracowanie własne

Działania kompensacyjne mogą być natomiast wynikiem ocen szczegółowych na dalszych etapach planowania i wdrażania działań o charakterze przedsięwzięć, zwłaszcza na etapie ocen oddziaływania na środowisko, w przypadku wykazania potrzeby wdrażania rozwiązań kompensacyjnych. Odnosząc się do projektu Strategii, powinny to być rozwiązania związane głównie z działaniami infrastrukturalnymi, obejmującymi budowę/modernizację dróg (zwłaszcza krajowych, inwestycji związanych z komunikacją rzeczno), inwestycji w zakresie budowy infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, ciepłowniczej, związanej z uzbrojeniem terenów.

Działania kompensacyjne powinny być ukierunkowane na:

- straty w zasobach przyrodniczych, zwłaszcza chronionych siedlisk przyrodniczych i gatunków (głównie siedlisk gatunków),
- straty w zasobach leśnych, w kompleksach i elementach zadrzewień,
- straty w lokalnym krajobrazie (walory estetyczne).

8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII

Istotnym elementem oceny, w jakim stopniu realizacja Strategii wpłynie na poszczególne aspekty środowiska, jest także wskazanie skutków braku realizacji Strategii i próba oszacowania zmian w środowisku w przypadku braku realizacji proponowanych celów. Jak pokazuje praktyka, często bardzo mylnie przyjmuje się, że nie podejmowanie działań, ma charakter prośrodowiskowy.

Tymczasem częste są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie niepoprawnie działającej, przestarzałej infrastruktury, co skutkuje długofalowym efektem ekologicznym i pozytywnym oddziaływaniem na środowisko.

Należy podkreślić, że Strategia w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Strategii cele oraz priorytety sprzyjają zachowaniu środowiska na terenie Lęborka w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwałać będzie jego niekorzystne zmiany.

Brak realizacji zapisów Strategii spowoduje:

1. Niewłaściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w konsekwencji pogorszenie się jakości wód powierzchniowych na terenie miasta Lęborka,
2. Utrzymujące się lub pogarszające się zanieczyszczenie powietrza w mieście, tzw. niska emisja
3. Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany utrudnieniem dostępu do sieci infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska, w tym szczególnie instalacji służącej ochronie powietrza,
4. Postępującą degradację pomników przyrody i innych cennych przyrodniczo okazów i obszarów, niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju systemu monitoringu (a tym samym kontroli) wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz zmian jego stanu,
5. Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowany brakiem termomodernizacji budynków co wiąże się z większym zapotrzebowaniem na ciepło,

6. Narastające i powtarzające się sytuacje konfliktowe w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, rozumianego jako zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi funkcjami w mieście,
7. Pogorszenie się jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe. Przewiduje się, że w przypadku braku realizacji celów wyznaczonych w Strategii może dojść do następujących skutków:

1. obciążeń finansowych związanych z nałożonymi karami za niewypełnienie zobowiązań unijnych w wymaganych terminach,
2. obniżenia walorów krajobrazowych i rekreacyjnych na terenie miasta Lęborka,
3. utraty ruchu turystycznego,
4. spadku przychodów firm usługowych (hotele, sklepy, gastronomia),
5. spadku liczby mieszkańców wynikający z emigracji do innych bardziej przyjaznych lokalizacji,
6. postępującego ubożenia społeczeństwa i wzrostu zachowań patologicznych,
7. ograniczenia dostępu mieszkańców i turystów do obiektów o znaczeniu rekreacyjnym, kulturowym i historycznym,
8. degradacji terenów i obiektów zabytkowych,
9. zahamowania inwestycji polegających na uporządkowaniu i zagospodarowaniu terenów zielonych.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji społeczności i rozwoju gospodarki na terenie miasta Lęborka (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, akcje edukacyjno-informacyjne, programy edukacyjne dla szerokiego przekroju wiekowego) może pośrednio doprowadzić do pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo uboższe, gorzej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Zaniechanie realizacji celów związanych z ugruntowaniem tożsamości mieszkańców, celów dążących do wykreowania silnego, emocjonalnego związku z miejscem, w którym żyją, będzie się objawiało zahamowaniem estetyzacji poszczególnych obszarów miasta i brakiem zainteresowania uczestnictwem we wspólnym decydowaniu o otaczającym środowisku. Najbardziej widoczne będą negatywne skutki związane z brakiem realizacji wyznaczonych w Strategii działań dotyczących rozwoju infrastruktury technicznej tj. wzrost

zanieczyszczenia wód (brak kanalizacji deszczowej) i powietrza (przestarzały system ciepłowniczy, niedrożny układ komunikacyjny). Równie poważne skutki może wywołać brak realizacji celów w obszarze infrastruktury społecznej, w zakresie jakości zdrowia i życia mieszkańców. Niepodejmowanie działań mających na celu rozwój programów prozdrowotnych i upowszechniania dostępu do specjalistycznych usług medycznych negatywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant realizacji celów strategicznych zapisanych w Strategii. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca w Polsce nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Strategii. Należy zatem wcześniej opracować plany działań umożliwiające stabilny, zrównoważony rozwój miasta Lęborka.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII

Projekt Strategii Rozwoju Miasta Lęborka wskazuje w przewadze przedsięwzięcia, które nie odnoszą się do konkretnej lokalizacji, stosowanej technologii czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, w związku z czym na obecnym etapie prognozy można przyjąć pewne założenia jedynie odnośnie charakteru planowanych działań, bez wskazywania konkretnych rozwiązań dla działań, które mogą przynieść negatywne oddziaływania. Zakłada się, że działania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, które są ważne dla rozwoju analizowanego obszaru, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań minimalizujących opisanych w rozdziale 7. niniejszej Prognozy. Biorąc to pod uwagę, trudno wskazywać precyzyjnie rozwiązania alternatywne. Należy jednak założyć, że na etapie wdrażania Strategii może się pojawić celowość wariantowania, uwzględniająca np.:

- wybór innych, niż pierwotnie zakładano, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów,
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów,
- zmiana priorytetów w doborze zadań inwestycyjnych,
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych oraz sposobów prowadzenia inwestycji.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje dokonanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska (realizacja zamierzonych celów byłaby wówczas z punktu

widzenia oddziaływań na środowisko bardziej efektywna – zostałyby osiągnięta przy niższych kosztach). Inwestycje przewidziane w Strategii oddziałują na analizowane aspekty środowiska. Większość przedsięwzięć ma charakter neutralny, a wśród tych oddziałujących na środowisko, obserwuje się przewagę oddziaływań pozytywnych nad negatywnymi. Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą „silne” (istotne i zauważalne), natomiast prognozowane zmiany negatywne będą raczej przeważnie „słabe” (skala ich oddziaływania będzie raczej niewielka, lokalna, chwilowa i krótkotrwała).

Jednak proponowanie wariantów alternatywnych powinno dotyczyć już konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, ingerujących bezpośrednio w środowisko. Do takich zaliczyć można np.:

- Budowę powiązań komunikacyjnych do drogi S6
- Budowę połączeń komunikacyjnych do Obwodnicy Wschodniej Lęborka
- Rozbudowę ciągów rowerowych z infrastrukturą
- Budowę elektrociepłowni opalanej biomasą jako podstawowego źródła ciepła w systemie ciepłowniczym Lęborka
- Zagospodarowanie terenów nadrzecznych (baza kajakowa)
- Przekształcanie obszarów leśnych w obszary parkowo-rekreacyjne

W takim przypadku zasadnym jest rozważanie na etapie projektowania wszystkich możliwych wariantów i wybór najbardziej optymalnego ze względu na stopień oddziaływania na środowisko. Ponadto przedsięwzięcia mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.], wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz.U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397 ze zm.] będą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (procedura OOŚ), a więc w stosunku do nich będzie wymagane przedstawienie konkretnych wariantów alternatywnych.

Rozwiązania alternatywne, określane w ramach procedury OOŚ mogą obejmować:

- lokalizacje przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne przedsięwzięcia,
- przebiegi szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizacje prac budowlanych,

- metody budowy,
- sposoby likwidacji przedsięwzięcia,
- alternatywne procesy¹⁰.

Reasumując analiza rozwiązań alternatywnych powinna być elementem oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej przed realizacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

10. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

MONITORING I EWALUACJA

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka powinna podlegać odpowiedniemu systemowi monitorowania. Monitoring i ewaluacja powinny służyć ocenie przebiegu realizacji i stopnia osiągania celów Strategii, a tym samym skuteczności podejmowanych działań.

Monitoring pełni funkcję informacyjną i sprawdzającą, którą realizuje się przez systematyczne, zestawienie wykonanych przedsięwzięć w relacji do zapisanych celów. Pozwala także na bieżąco podejmować działania korygujące.

Ewaluacja działań, wynikających ze Strategii powinna przebiegać w trakcie jej realizacji, jako ewaluacja *on-going* oraz po zakończeniu realizacji Strategii, jako ewaluacja *ex-post*:

- *ewaluacja on-going* – może być realizowana przez cały okres wdrażania Strategii, jej celem jest bieżąca diagnoza i analiza problemów, pojawiających się w trakcie realizacji Strategii oraz określenie możliwości ich rozwiązania,
- *ewaluacja ex-post* – jest ewaluacją podsumowującą, dokonywaną po zakończeniu wdrażania Strategii, celem ewaluacji *ex-post* jest określenie stopnia wdrożenia założeń Strategii oraz ich trwałości, w tej ewaluacji istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych celów oraz ocena na ile udało się je osiągnąć.

Kryteria przeprowadzania ewaluacji to trafność, skuteczność, efektywność (*ewaluacja on-going*) oraz skuteczność, efektywność, użyteczność oraz trwałość (*ewaluacja ex-post*):

- *trafność* – analiza określonych celów Strategii w odniesieniu do zmieniających się potrzeb danego obszaru,
- *skuteczność* – określenie, czy kierunki działań Strategii prowadzą do osiągnięcia

10

M. Bednarska, M. Kiejzik-Głowińska, A. Tyszecki, Problemy wykonywania raportów o oddziaływaniu na środowisko inwestycji drogowych w odniesieniu do obszarów Natura 2000, „Problemy Ocen Środowiskowych” 2005

celów, analiza tempa wydatkowanych środków oraz efektów Strategii w kontekście zaplanowanych wartości docelowych,

- efektywność – analiza kosztów interwencji w odniesieniu do jej skuteczności,
- użyteczność – ocena na ile osiągnięte efekty odpowiadają rzeczywistym problemom społeczno-gospodarczym,
- trwałość – ocena, czy efekty interwencji będą utrzymywać się po jej zakończeniu oraz jak długo będą widoczne jej skutki.

W Strategii Rozwoju Miasta Lęborka nie rozdzielono procesu ewaluacji Strategii w wyżej przytoczony sposób. Zaproponowano system monitorowania procesu wdrażania założeń Strategii, o charakterze ewaluacji *on-going*:

1. Zbieranie informacji z realizacji Strategii od podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za realizację poszczególnych założeń – I kwartał każdego roku
2. Opracowywanie i przedkładanie „Raportu z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Lęborka” - kwiecień każdego roku
3. Opiniowanie Raportu przez Komisję Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej – maj każdego roku
4. Ocena realizacji Strategii przez Radę Miejską – raz w roku

Ostatnia z ocen bieżących powinna przybrać charakter ewaluacji *ex-post* a jej przedmiotem powinien być cały okres wdrażania Strategii (uwzględnienie wszystkich dotychczasowych okresowych „Raportów z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Lęborka” jak również wniosków i rekomendacji po ich przyjęciu).

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKOWE

Każdy podmiot opracowujący projekt dokumentu powinien sam określić sposób prowadzenia monitoringu skutków realizacji jego postanowień, w zakresie jego oddziaływania na środowisko. Przy wyborze wskaźników oceniających stan jakości środowiska należy uwzględnić specyfikę działań oraz dostępność danych, gromadzonych w systemie statystyki publicznej lub innych bazach danych o środowisku. Z punktu widzenia ochrony środowiska wskaźniki środowiskowe odgrywają istotną rolę w realizacji projektów, z uwagi na wymagania prawne krajowe i unijne, a także ze względu na zachowanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Monitoring ilościowy w zakresie środowiska powinien obrazować zmiany konkretnych wielkości dotyczących działań prośrodowiskowych na środowisko, w stosunku do stanu wyjściowego, za który należy uważać dzień wprowadzenia dokumentu w życie.

W projekcie Strategii w katalogu wskaźników pozwalających ocenić stopień wdrażania

Strategii zaproponowano kilka wskaźników środowiskowych. Dotyczy to jedynie przedsięwzięć priorytetowych w III Celu Strategicznym ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ. Znajdujemy tu głównie wskaźniki ilościowe:

- Długość nowopowstałych połączeń drogowych;
- Udział energii elektrycznej wytworzonej z OZE w ogólnym jej zużyciu;
- Liczba gospodarstw i instytucji korzystających z technologii OZE;
- Wielkość masy odpadów podlegających segregacji.

Oceny stanu jakości środowiska po wdrożeniu założeń projektu Strategii nie sposób dokonać jedynie w oparciu o wskaźniki ilościowe. Zwłaszcza dla **Celu operacyjnego 3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem** i działań priorytetowych w mieście, związanych z poprawą jakości powietrza (*Obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych, Obniżenie emisji z obiektów użyteczności publicznej*). W prognozowanych efektach realizacji tego celu w Strategii wpisano „zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza”. Ocena realizacji tego celu nie będzie mogła być dokonana bez zastosowania wskaźników jakościowych np.: stężenia zanieczyszczeń B(a)P, PM10 (norma, stan obecny, stan po wdrożeniu części/ całości założeń Strategii).

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę lokalny charakter możliwych do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na środowisko i odległość Lęborka od granic kraju należy stwierdzić, że realizacja założeń Strategii nie będzie skutkowała możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych, wobec czego dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJACYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI I BRAKÓW W MATERIAŁACH, UTRUDNIAJACYCH OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Oceniana Strategia jest dokumentem o dużym stopniu ogólności. Nie porusza i nie zawiera konkretnych propozycji nowych, innowacyjnych rozwiązań lub technologii,

których ocena mogłaby sprawić trudności, a jedynie wyznacza ramy realizacji zamierzeń rozwojowych (w tym także dla wdrażania kolejnych dokumentów strategicznych). Z tego względu, w trakcie sporządzania Prognozy, nie napotkano żadnych trudności w ocenie wpływu Strategii na środowisko, które wynikałyby z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, do podstawowych trudności, które są istotne przy ustalaniu istniejącego stanu środowiska, jego zagrożeń, w tym zdrowia ludzi, a także przy ustalaniu tendencji zachodzących w środowisku, zaliczyć należy poniższe:

- brak precyzyjnej lokalizacji poszczególnych inwestycji, stosowanej technologii czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, wpływa na celność formułowanych zagrożeń;
- brak jednoznacznych wskazań zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni ostatnich lat lub brak formułowania jednoznacznych wniosków będących wynikiem braku stałego, systematycznego monitorowania stanu środowiska przez instytucje państwowe;
- rozbieżności w dokumentach diagnozujących stan środowiska w zakresie wskaźników stanu różnych elementów środowiska, co może wynikać z odmiennych okresów, w których te dokumenty były opracowywane, a przy tym zwykle dane odnoszą się do lat wcześniejszych przez co nie wskazują na stan obecny środowiska, itp.

Minimalizację ewentualnych trudności zaistniałych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu, osiągnięto poprzez:

- analizę możliwie obszernych danych przyrodniczych, wykorzystując wiele istniejących dokumentów, zwłaszcza o charakterze regionalnym;
- przeanalizowanie prognoz oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów strategicznych lokalnych i regionalnych;
- dobranie właściwej metodyki prognozowania skutków środowiskowych projektowanego dokumentu i prawidłową organizację prac.

12. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 została opracowana w celu przedstawienia jej wraz z projektem Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 do konsultacji społecznych oraz przeprowadzenia procedury opiniowania przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska i państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Podstawowym celem prognozy jest ocena skutków oddziaływania na środowisko

proponowanych celów i działań zawartych w projekcie Strategii oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi.

Strategia Miasta Lęborka wyznacza cele i kierunki rozwoju Miasta Lęborka na lata 2013-2020. Aby nadać dokumentowi większą operacyjność przyjęto 3 cele strategiczne: Nowoczesna gospodarka, Aktywne Społeczeństwo, Atrakcyjna przestrzeń, do których odwołują się przedsięwzięcia priorytetowe – kierunki działania.

Kierunki działania zostały wyłonione poprzez opracowanie analizy SWOT określającej mocne i słabe strony Miasta Lęborka, szanse i zagrożenia, a także uwzględniające opinię mieszkańców wyrażoną w ankietach ewaluacyjnych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej.

Omawiany dokument jest długookresowym planem rozwoju, zawierającym syntetyczny opis uwarunkowań i kierunków rozwoju obszaru oraz celów strategicznych i kierunków działań, służących ich osiągnięciu.

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020 będzie realizowana poprzez 3 cele strategiczne:

Cel strategiczny I. Nowoczesna Gospodarka

Cel strategiczny II. Aktywne Społeczeństwo

Cel strategiczny III. Atrakcyjna Przestrzeń

Analiza celów projektu Strategii wykazała zgodność z celami, także środowiskowymi zapisanymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz międzynarodowych. Strategia przyczyni się, zatem do osiągnięcia równowagi w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym, przy zachowaniu nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju.

Dokonana ocena stanu jakości środowiska Lęborka potwierdza konieczność podjęcia działań szczególnie w zakresie jakości powietrza.

W analizie oddziaływania poszczególnych celów na komponenty środowiska wykazano nieznaczne oddziaływania niekorzystne, związane głównie z fazą realizacji inwestycji. Przedsięwzięcia infrastrukturalne typu: budowa nowych dróg, modernizacje ulic, budowa kanalizacji deszczowej, sieci ciepłowniczych lub gazowych mogą powodować krótkotrwałe negatywne oddziaływania w trakcie prowadzonych prac, jednak całkowicie odwracalne po ich zakończeniu. Dotyczy to takich niedogodności jak wzmożony hałas oraz emisja zanieczyszczeń do powietrza związana ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów obsługujących budowy, pracami budowlano - remontowymi oraz pracami ziemnymi. Te oddziaływania mogą chwilowo niekorzystnie wpływać na takie komponenty środowiska jak rośliny, drobne zwierzęta, lokalny klimat, powietrze, krajobraz, powierzchnię ziemi czy ludzi.

Oddziaływania niekorzystne stałe będą skutkiem realizacji nowych dróg, linii kolejowych czy ścieżek rowerowych oraz takiego zagospodarowania terenu, które wiąże się z nieodwracalnymi przekształceniami terenu i zmianą sposobu użytkowania.

Analiza zapisów Strategii wskazuje na potencjalne zagrożenia dla obszarów cennych przyrodniczo dlatego wskazano działania zapobiegawcze, pozwalające uniknąć wystąpienia negatywnych oddziaływań.

Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju inwestycyjnego Lęborka może wiązać się z występowaniem konfliktów o przestrzeń z obszarami o cennej różnorodności biologicznej oraz obszarami cennymi krajobrazowo i kulturowo. Oddziaływania negatywne mogą wystąpić jeśli strefy inwestycyjne będą niewłaściwie zlokalizowane, bez uwzględnienia w należyty sposób warunków środowiskowych.

Wspieranie rozwoju turystyki i promocja oferty turystycznej może przyczynić się do zachwiania równowagi ekologicznej siedlisk i ostoi narażonych przez cały rok na ingerencje człowieka. Wzmożony ruch turystyczny może bezpośrednio negatywnie wpłynąć na obszary cenne przyrodniczo, a także na tereny nieobjęte formami ochrony przyrody. Może być także przyczyną zanieczyszczeń bytowych w wodach podziemnych i powierzchniowych.

Istotnym na etapie planowania i realizacji inwestycji jest rozważanie rozwiązań umożliwiających wybór najmniej uciążliwego dla środowiska wariantu, który zakłada jak najmniej niekorzystnych dla środowiska działań oraz minimalizowanie negatywnych skutków.

Przy zachowaniu wymagań, wynikających z przepisów prawa, realizacja projektów inwestycyjnych generalnie nie będzie miała trwałego negatywnego wpływu na środowisko. Przyczyni się natomiast efektywnie do poprawy jego stanu.

Prognoza wymienia szereg rozwiązań mających na celu ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, np.:

- nasadzenia drzew i roślinności, rekompensujących wcześniejsze ich wycinki,
- zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych,
- prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych,
- sprawdzenia czy materiały lub prefabrykaty użyte do budowy posiadają certyfikaty

sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne są sprawne.

Prognoza wskazuje także skutki nie podjęcia realizacji Strategii i szacuje zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji proponowanych projektów. Jak pokazuje praktyka często bardzo mylnie przyjmuje się, że nie podejmowanie działań będzie lepsze dla środowiska.

Planowane działania pozwalają na porządkowanie niepoprawnie działającej, przestarzałej infrastruktury, co skutkuje długofalowym efektem ekologicznym i finalnie pozytywnym oddziaływaniem na środowisko.

Brak realizacji Strategii w proponowanym zakresie prowadzić może do szeregu negatywnych zjawisk np. takich jak:

- brak poprawy stanu jakości powietrza w zakresie dotrzymania standardów jakości powietrza,

- postępujący wzrost powierzchni terenów zdegradowanych,

- nasilający się hałas komunikacyjny,

- spowolniony lub niemożliwy proces osiągania dobrego stanu wód, poprzez brak rozbudowy systemów odprowadzania wód deszczowych i opadowych

- spowolnienie rozwoju gospodarczego,

- obciążenia finansowe budżetów gmin związane z nałożonymi karami za niewypełnienie zobowiązań unijnych w wymaganych terminach,

- obniżanie walorów krajobrazowych i rekreacyjnych obszaru,

- utrata ruchu turystycznego,

- spadek przychodów firm usługowych (hotele, sklepy, gastronomia),

- spadek liczby mieszkańców wynikający z emigracji do innych bardziej przyjaznych lokalizacji,

- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Nie zrealizowanie projektów odnoszących się bezpośrednio do edukacji społeczności i rozwoju gospodarki obszaru (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, akcje edukacyjno-informacyjne, programy edukacyjne dla szerokiego przekroju wiekowego) może pośrednio doprowadzić do pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo uboższe, gorzej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Zaniechanie realizacji celów związanych z ugruntowaniem tożsamości mieszkańców, celów dążących do wykreowania silnego, emocjonalnego związku z miejscem, w którym żyją, będzie się objawiało zahamowaniem estetyzacji i brakiem zainteresowania uczestnictwem we wspólnym decydowaniu o otaczającym środowisku.

Równie poważne skutki może wywołać brak realizacji projektów w obszarze infrastruktury społecznej, w zakresie jakości zdrowia i życia mieszkańców. Niepodejmowanie działań mających na celu rozwój programów prozdrowotnych i upowszechniania dostępu do specjalistycznych usług medycznych negatywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi korzystnym jest zrealizowanie projektów zapisanych w Strategii. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno- gospodarcza obecnie panująca w Polsce nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Strategii.

Strategia będzie podlegać okresowym ocenom stopnia wdrażania, tzw. ewaluacjom. W Strategii określono sposób monitorowania postępów implementacji założeń. Ocena realizacji strategii będzie przedstawiana raz do roku w formie raportu Burmistrzowi Miasta Lęborka, następnie będzie opiniowana przez Komisję Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej. Ocena realizacji Strategii dokonywana będzie następnie na sesji absolutoryjnej przez radnych Rady Miejskiej Lęborka.